

378

B/1183

~~Kézikönyv~~

Jóváírás

74

5101

A
BUDAPESTI TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET

ÉVKÖNYVE

1959—1965

378

~~5161~~

E-1375

100-08-09

1982 JUN 2 01

378

~~Kézikönyv~~

A
BUDAPESTI TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET

ÉVKÖNYVE

1959—1965

B/1183

A szerkesztő bizottság tagjai:

BÉKÉSI LAJOS

DR. ÁRPÁSSY GYULA

PIRY JÓZSEF

DR. BIHARI JÁNOS

I. INTÉZETÜNK VÁZLATOS TÖRTÉNETE

A budapesti állami tanítóképző intézetet 1869-ben alapította Eötvös József akkori vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Intézetünk első hajléka a Vérmező keleti oldalán, az I. ker. Attila utca 97—99 számú ház, melyben az iskola megnyílt, és 1869—1871-ig működött. Második otthona 1871—1874-ig a Várban lévő Országház utca 14. számú ház. A tanítóképző 1874-től szerves kapcsolatban állott a Polgári Iskolai Tanítóképezdével. A harmadik épület az Országház utca északi sarkán állott, s a Polgári Iskolai Tanítóképezdével együtt használtuk 1874—83-ig. 1883-ban a Győri út 13—15 sz. alatti épületbe költözött az intézmény, s itt működött 1911-ig; 1905-ig testvérintézetünkkel együtt, azután különválva.

Jelenlegi otthonunk 1911-ben épült, s attól kezdve mindig tanítóképző volt.

Iskolánk fejlődéstörténetében tehát öt korszakot figyelhetünk meg:

I. korszak: 1869—1874-ig. Ebben az időben, jöllehet intézetünknek közös igazgatótanácsa volt a Polgári Iskolai Tanítóképezdével, mégis önállóan fejlődött.

II. korszak: kb. 1874—1900-ig. Ezekben az években „Paedagogium” néven a Polgári Iskolai Tanítóképző-intézettel úgyszólván egyazon keretek között működött.

III. korszak: 1900—1905-ig. A „Paedagogium” néven egyesített két intézet egymástól mindinkább elválasztódik (tanerőkben, tananyagban, helyiségekben...), és sajátos utakra tér.

A IV. korszak: 1905—1959-ig. Az intézet munkássága teljesen a tanítóképzés szükségleteihez igazodik.

Az V. korszak 1959-től kezdődik, amikor a tanítóképzés főiskolai jellegű intézménnyé vált, s az általános iskola alsó tagozata számára neveli az általános iskolai tanítókat.

Évkönyvünkben ezzel az ötödik korszakkal foglalkozunk. Röviden összegezni kívánjuk az 1959—1965. évek munkáját.

II. AZ INTÉZET TÖRTENETÉNEK RÖVID ÖSSZEFOGLALASA

1959-TŐL 1965-IG

1. Az új tanítóképző szervezésének előkészítése

Társadalmi újjászületésünkkel népünk művelődési igénye nagy mértékben megnövekedett. A fokozódó kulturális és politikai munka, valamint az 1945-ben megszervezett általános iskola képzettebb nevelőket igényelt. Ennek a szükségletnek kielégítésére érlelődött meg kormányzatunkban a tanítóképzés reformjának gondolata.

A reform **előkészítő szakasza** 1955 végén kezdődött. Főfeladata az új tanítóképzők céljának, feladatának, óratervének, az oktató-nevelő módszerek alapelveinek megállapítása volt. A reform **végrehajtási szakasza** 1957-ben indult meg. Ekkor készültek el a programok, elkezdték a jegyzetek írását, a módszertani útmutatók elkészítését, valamint a szervezeti és személyi kérdések rendezését.

A felsőfokú tanítóképzést a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 26. sz. törvényerejű rendelete határozta meg és léptette életbe.

A Művelődésügyi Minisztérium megállapította, hogy az ország mely helységeiben lesznek felsőfokú tanító-, ill. óvónőképzők. Az 1958—59. tanévben tehát véget ért a középfokú tanítóképzés. A kijelölt helyek, ill. képzők között volt a budapesti XII. ker. tanítóképző intézet is.

A felsőfokú tanítóképzés előkészítő időszakában, az 1955—56. tanévtől kezdve a középfokú tanítóképzőnk első évfolyamára már nem vettünk fel tanulókat.

Az 1958—59. tanévig intézetünkben több iskolatípus működött. Volt általános iskolánk (8 osztályos alsó és 4 osztály felső tagozat), gimnáziumunk és tanítóképző intézetünk. A tanév befejezésével általános iskolánk alsó tagozata megmaradt a meginduló felsőfokú tanítóképző gyakorlóiskolájának, a felső tagozatú osztályaink tanulóit körzeti iskolájukba küldtük vissza, a gimnáziumot a fővárosi tanács a Márvány u. 32 számú általános iskola épületébe helyezte át, ahol önálló iskolaként működik. A tanítóképzős tanulók utolsó évfolyama intézetünkben maradt. Ide helyezték továbbá a IX. ker. Vendel utcai, a II. ker. Ady Endre utcai és a XVI. ker. cinkotai tanítóképzők utolsó osztályos tanulóit is.

1959. július 1-i hatállyal a tanári testület tagjait is áthelyezték más iskolákba, ill. kinevezték az új felsőfokú tanítóképzőbe. A 60 tagú testületből öt tanár és négy gyakorlóiskolai tanító az intézetben maradt, kilenc tanár a gimnáziumi tagozattal a Márvány utcai épületbe ment. Az általános iskolai nevelők közül négyen intézetünk gyakorlóiskolájában maradtak, a többi a XII. ker. általános iskoláiba helyezték.

Az 1958—59. tanév befejezése után megkezdjük intézetünk belső átalakítását. Ez azt jelentette, hogy a nagyméretű tantermekből a szükségletnek megfelelő kisebb csoport- és tanári szobákat alakítottunk ki. Intézetünk Böszörményi úti szárnyának második emeletét kollégiummá építettük. Megépült ugyancsak ennek az épületszárnyak alsó, félföldszinti részén az intézet konyhája és ebédlője.

2. Az intézet dolgozóinak kinevezése, megbízása

A felsőfokú tanítóképző intézetek vezetőit, helyetteseit a minisztérium már 1958. augusztusában kinevezte, hogy az intézet átszervezési munkáit megkezdhessék.

A Művelődésügyi Minisztérium dr. Árpássy Gyulát, a középfokú tanítóképző eddigi igazgatóját 1958. augusztus 1-én kinevezte a felsőfokú tanítóképző igazgatóhelyettesévé, s egyben megbízta az intézet ideiglenes vezetésével.

Békési Lajost a Művelődésügyi Minisztérium 1959. április 1-gyel nevezte ki az intézet igazgatójává.

Az első tanári kinevezéseket a M. M. 34.763/1959. III. sz. rendelettel végezték. 1959. július 1-i hatállyal a következő tanárok kaptak kinevezést: dr. Bihari János, Csillag Lászlóné, dr. Gál Györgyné, Kerecsényi László, Komoly Judit, dr. Kovács Ferencné, Kupper Béláné, dr. Lengyel Béláné, Molnár István, Magyarfalvi Lajos, dr. O. Nagy Gáborné, Pálffy Zoltán, Palotás József, Piry József, dr. Somogyi Ivánné, Szederkényi Nándor, Szijj Zoltán, Szőnyi Tibor, Tóth Árpádné, Zádorfalvi János.

A Művelődésügyi Minisztérium fél állásra nevezte ki Biró Viktor-nét, dr. Kovács Ferencet és Ungváry Gyulát.

A Művelődésügyi Minisztérium a 35.000/1959. III. sz. r. Szabó Annát kinevezte a gyakorló általános iskola igazgatójává.

A gyakorló általános iskolai tanítói és szaktanári állásokat pályázati úton töltöttük be. A pályázatokat a Művelődésügyi Minisztérium 34.016/1959. III/8. sz. r. alapján központilag hirdette meg. A meghirdetett gyakorlóiskolai állásokra 23 pályázó adta be kérését.

A felsőfokú tanítóképző igazgatója a fővárosi tanács oktatási osztályával történt előzetes megbeszélés alapján 1959. július 1. hatállyal a gyakorlóiskolai tanítói állásokra a következőket nevezte ki:

Bódi Andrásné, Bertalan Ferenc, dr. Csáthy Ferencné, Fekete Tiborné, Gyurkovics Istvánné, dr. Hegedüs Ferencné (Maár Eleonóra), Molnár Jánosné, Pálfi Dezsőné, Réczey Miklósné, Szilágyi Sándor, Vágó Elemér, dr. Biró Jánosné gyakorlóiskolai tanítókat, Vadászy Béláné ének, Sebestyén Il-dikó testnevelési és Beleznay Gézáne rajz szakos általános iskolai tanárokat.

Az intézet tanulmányi osztályára az intézet igazgatója 1959. július 1-i hatállyal a tanulmányi főelőadói állásra Krakker Jánosnét, az adminisztrátori állásra dr. Preiner Kálmánnét, a könyvtárosi állásra pedig Nádor Tamásnét nevezte ki.

Nádor Tamásné 1960-ban a fővárosonál tanári beosztást kapott, és el-hagyta intézetünket. Helyébe Kun Jánosné került. Preiner Kálmánné 1963-ban önként eltávozott intézetünkől, s helyét Török Antalnével töltöttük be. Simon Ferencné, aki 1961-ben nyert adminisztrátori kinevezést a tanulmányi osztályra, 1963-ban más munkakörbe távozott. Helyét Kerényi Ernő-nével töltöttük be.

Az intézet gazdasági hivatalának igazgatójává a Művelődésügyi Minisztérium 1958-ban Magyar Ferencet nevezte ki. 1960. január 1-vel Magyar Ferenc elment, s a gazdasági igazgatói állásra Kattrá István nyert kinevezést.

A gazdasági hivatal pénzügyi előadói állására Kányási Istvánné, a könyvelői státusra Rác Lászlóné, a gondnoki állásra Biró Sándorné kapott kinevezést.

A tanári testület későbbi kiegészítéseként, amit az évfolyamok növekedése indokolt, a következő tanárok kerültek intézetünkhöz.

1960-ban Farkas Domonkos, Gáspár Kálmánné, Gimes Imréné, Kaschinsky Györgyné, Kornidesz Mihály, Székely Endre, Timár Imre, Hernádi Sándor. 1961-ben Kornidesz Mihály más beosztást kapott, helyére Székely Klára került. Molnár István aspiráns lett, és tanulmányainak folytatására a Szovjetunióba ment. Ebben az évben kapott kinevezést intézetünkhöz Vass Gyula. Ugyancsak ebben az évben jött intézetünkhöz teljes állásba Biró Viktorné, és 1962-ben áthelyezéssel Rozsonдай Zoltán.

A gyakorló általános iskolából 1961-ben Vágó Elemér és Bertalan Ferenc, akiknek pedagógiai szakos tanári képesítésük is volt, tanítóképzős tanári munkakörbe kerültek. Helyükre az általános iskolához dr. Jáki Lászlóné és Kis Lajosné kapott kinevezést. Vadász Bélánét a Művelődésügyi Miniszter 1962-ben a jászberényi tanítóképzőhöz helyezte intézeti tanári beosztásba. Helyét Gerenday Endrével töltöttük be.

1963. szeptember 1-én nyugdíjba mentek dr. Somogyi Ivánné és Zádorfalvi János intézeti tanárok. Helyükre a Művelődésügyi Minisztérium Becsy Zoltánnét és dr. Göndöcs Lászlót nevezte ki. Ugyanebben az évben került hozzánk teljes állással dr. Ungváry Gyula.

1964 szeptember 1-én nyugalomba vonult Bertalan Ferenc és Szederkényi Nándor.

Intézetünk dolgozói az 1964—65. tanév végén:

a) Tanári testület, szakcsoportok szerinti beosztással.

Az intézet igazgatója: **Békési Lajos.**

Az intézet igazgatóhelyettese: **dr. Árpácssy Gyula.**

Marxizmus-leninizmus szakcsoport.

Vezetője: dr. Szőnyei Tibor. Tagjai: Gimes Imréné, Székely Klára.

A pedagógiai szakcsoport

Vezetője: Piry József. Tagjai: dr. Biró Viktorné, a szakcsoportvezető helyettese, Farkas Domonkos, dr. Gál Györgyné, Gáspár Kálmánné, Kaschinsky Györgyné, Komoly Judit, dr. O. Nagy Gáborné, Vágó Elemér.

A nyelvi szakcsoport

Vezetője: dr. Bihari János. Tagjai: Hernádi Sándor, dr. Kovács Ferenc, Kupper Béláné és Magyarfalvi Lajos.

A természettudományi szakcsoport

Vezetője: dr. Ungváry Gyula. Tagjai: dr. Göndöcs László, Rozsonдай Zoltán és Tóth Árpádné.

Az ének szakcsoport

Vezetője: dr. Kovács Ferencné. Tagjai: Csillag Lászlóné, Fonó Erzsébet, Kerecsényi László, Székely Endre, Timár Imre.

Szakcsoporton kívüli tanárok:

Rajz szakosok: dr. Lengyel Béláné, Pálffy Zoltán.

Testnevelési szakosok: Becsy Zoltánné, Szijj Zoltán.

Gyakorlati foglalkozásokat tanító tanárok: Palotás József, Vass Gyula,

b) A tanulmányi csoport tagjai:

Kraker Jánosné, Romzai Magda, Kerényi Ernőné.

c) Könyvtáros: Kun Jánosné.

d) Igazgatósági titkár: Török Antalné.

e) A gyakorló általános iskola nevelőtestülete:

A gyakorló általános iskola igazgatója: Szabó Anna.

A gyakorló általános iskola osztályvezető tanítói: Bódi Andrásné, dr. Csáthy Ferencné, Fekete Tiborné, Gyurkovits Istvánné, dr. Hegedüs Ferencné, dr. Jáky Lászlóné, Kis Lajosné, Molnár Jánosné, Pálfi Dezsőné, Réczey Miklósné.

A gyakorló általános iskola szaktanárai: Beleznay Gézané rajz, Gerenday Endre ének és Sebestyén Ildikó testnevelő szakos tanárok.

A gyakorló általános iskola napköziotthonos vezetői: dr. Biró Jánosné és Szilágyi Sándor.

f) A gazdasági hivatal dolgozói

Gazdasági igazgató: Kattrá István.

Pénzügyi főelőadó: Kányási Istvánné.

Könyvelő: Rác Lászlóné.

Gondnok: Biró Sándorné.

Élelmezésvezető: dr. Ungváry Gyuláné.

Intézetünkben dolgozik 3 szakmunkás, 1 betanított munkás, 2 kapus, 1 hivatalsegéd, 1 házimunkás, 1 mosónő, 10 takarítónő, 7 konyhalány.

3. A felvételre jelentkezések és a felvett hallgatók száma

A tanítóképző I. évfolyamára való felvételt a Művelődésügyi Minisztérium 1958. december 22-én kiadott 75.667/1958. III/8. sz. rendelete szabályozta.

A rendelet szerint az 1959—60. tanévben megnyíló I. évfolyamra a felvételi pályázatot a megyei, megyei jogú városi tanácsok művelődésügyi osztályai hirdették meg. Meg kellett vizsgálni a pályázók:

anyanyelvi és irodalmi ismereteit,
pedagógiai rátermettségét,
zenei hallását,
rajzképességét.

Ez a felvételi vizsgarend az 1933—64. tanévtől megváltozott, A. M. M. 35.820/1962. VI. sz. r. alapján a jelentkezőknek magyar nyelv és irodalom-ból, valamint történelemből kell felvételi vizsgát tenniük. A zenei hallás továbbra is feltétele a felvételnek.

Igen alapos szervező munkát igényelt a felsőfokú tanítóképzőbe történő első beiskolázás, mert az érettségire épített tanítóképző még ismeretlen intézmény volt. Ebben a munkában nagy segítséget nyújtott a budapesti pártbizottság, amely mozgósította az üzemek fiatal dolgozóit és a budapesti középiskolásokat. Ugyanígy történt ez Pest megyei vonatkozásban is. Azonkívül az intézet tanárai is látogatták az üzemeket és iskolákat, ismertették a megnyitásra kerülő új tanítóképzőt.

Az előkészítő munka eredményeképpen igen sok fiatal jelentkezett felvételi vizsgára.

Intézetünk felvevő területét a Művelődésügyi Minisztérium Budapest és Pest megyét jelölte ki. Budapesti felvételi keretszám: 50, Pest megyei keretszám: 40. Intézetünkre hárul a nemzetiségi tanítók képzése is (német, szlovák, délszláv és román). Erre a minisztérium 19 hallgató felvételét engedélyezte.

Az első felvételi vizsgára 249 fiatal jelentkezett, akik közül 87 első éves hallgatót választottunk ki.

A következő években már kisebb erőfeszítéseket kellett tennünk a felvételi vizsgákra való toborzás területén. Minden évben volt elegendő jelentkező.

Az 1959—1965 évek jelentkezéseit, felvételeit az alábbi statisztika mutatja:

É V	Keretszám	Felvétele jelentkezettek	Ebből férfi	Vizsgára megjelent	Felvételt nyert	Ebből férfi	A felvett hallgatók rendűsége			
							5	4	3	2
1959/60	100	249	9	207	87	7	14	35	30	8
1960/61	80	208	25	181	75	18	13	29	28	5
1961/62	100	317	12	294	95	5	23	39	29	4
1962/63	100	387	17	369	89	10	28	24	31	6
1963/64	120	316	24	286	114	9	30	61	23	—
1964/65	90	243	12	216	85	6	4	69	12	—

Az 1960—61. tanévben kísérletképpen 8 hallgatóval megindult a levelező tagozatunk is. Ettől az évtől kezdve azután állandósult, s az 1963—64. tanévig működött. Az 1964—65. tanévben első évfolyamra már nem vettünk fel levelező hallgatókat, mert intézetünkbe helyezték a szegedi Tanárképző Főiskola egyik kihelyezett tagozatát magyar—történelem, magyar—orosz, magyar—ének, történelem—ének és orosz—ének szakkal. A tagozat létszáma az első évfolyamon 75 fő volt.

A levelező tanítói tagozatunkra jelentkezők és felvettek létszámát az alábbi táblázat mutatja:

É v	Keretszám	Felvételre jelentkezettek száma	Ebből férfi	Vizsgára megjelent	Ebből férfi	Felvételt nyert	Ebből férfi	A felvett hallgatók rendűsége			
								5	4	3	2
1959/60	8	11	3	11	3	8	2	—	5	1	1
1960/61	50	107	22	107	22	72	7	3	29	22	13
1961/62	50	84	9	84	9	59	6	1	23	19	13
1962/63	50	87	11	70	9	51	4	2	7	25	11
1963/64	50	142	13	115	7	48	5	9	11	—	12

4. Az intézeti munka általános jellemzése

Az 1959—60. tanévi munkatervünkben a tanítóképzés feladataiból adódó legfontosabb teendőinket rögzítettük. Ez képezte oktató-nevelő tevékenységünk gerincét az 1964—65. tanévig.

Az elmúlt hat esztendő munkája kezdetben inkább szervező jellegű, később pedig a tartalmi fejlődésre irányuló volt.

a) **Szervezési munkánk** keretében nagy gondot fordítottunk a tanári testület eszmei-politikai egységének kialakítására. Már a tanév első felében kétéves időtartamú dialektikus és történelmi materializmust feldolgozó csoportokat, valamint ismeretelméleti és politikai gazdaságtani szemináriumokat szerveztünk.

Az ideológiai továbbképzés az 1961—62. tanévtől tovább bővült. Erre későbbi beszámolóinkban még visszatérünk.

Az ideológiai továbbképzéssel párhuzamosan megkezdtük a szakmai továbbképzést is. Ezt az 1959—60. tanévben a szaktárgyi ismeretek elmélyítésével és az általános iskolai módszertanok tanulmányozásával kezdtük meg. Az 1960—62. években a pedagógiai szakcsoport, a módszertant tanító tanárok és a gyakorló iskolai tanítók közösen szervezték meg a szakmai továbbképzést. Megtárgyalták a nevelésemélet és a didaktika legfontosabb kérdéseit.

Az 1963—64. évtől a pedagógiai szakcsoport, a módszertant tanító tanárok és a gyakorló iskolai tanítók bekapcsolódtak a Pest megyei tanulmányi felügyelők és a gyakorlati féléves hallgatóinkat vezető tanítók továbbképzésébe. Az intézetben elméleti előadásokat, bemutató tanításokat tartottunk.

Szervezési feladatot jelentett a **nemzetiségi tanítóképzés** kialakítása. Ezt a munkát is az 1959—60. tanévben kezdtük meg, amikor német, szlovák, délszláv és román nemzetiségű hallgatókat is vettünk fel. Az 1961—62. évben gyakorlati kiképzésük rendjét is körvonalaztuk. II. és III. éves hallgatók nemzetiségi iskolákban is hospitáltak, gyakorló félévüket pedig nemzetiségi iskolákban töltötték.

Az 1959—60. tanévben szervezett **levelező tagozat** hallgatói között voltak olyanok, akik mint képesítés nélküli nevelők általános iskolákban tanítottak, és voltak, akik más munkaterületen dolgoztak. Az 1961—62. tanévben új problémát jelentett a gyakorlati kiképzés rendjének megállapítása.

Ennek helyes megoldására külön tervet készítettük, mely szerint a nem tanítói munkát végző hallgatókat két hetenként gyakorlati kiképzésben részesítettük. Ezeket a tanításokat, hospitálásokat gyakorló iskolánk nem tudta megoldani. A Művelődésügyi Minisztérium és a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem lehetővé tette, hogy a gyakorlati kiképzést az egyetem gyakorló iskoláiban végezhessük.

Az 1960—61. tanévben kialakítottuk a **termelési gyakorlatok** rendjét is. A budapesti hallgatókat mezőgazdasági munkára, a Pest megyeieket pedig üzemi munkára vittük. Ezt a gyakorlatot követtük az 1962—63. tanév végéig, amíg a termelési gyakorlatok meg nem szűntek.

1964—65. tanévben már az újrendszerű gyakorlatokra tértünk át, és hazánk különböző vidékein szerveztük meg a mezőgazdasági egységek és gyári üzemek tanulmányozását.

Szervező munkánk közé tartozott a hallgatók intézeti, kollégiumi életének kialakítása. Ennek elősegítésére az 1959—60. tanévben elkészítettük intézetünk házi Rendtartási Szabályzatát és a Kollégiumi Szabályzatot. Ezek képezték a tanári testület és a KISZ munkájának keretét. Később, az 1962—63. tanévben ezeket a szabályzatokat a szerzett tapasztalatok figyelembe vételével módosítottuk.

Az 1969—70. tanévben megszerveztük a csoportvezető tanárok munkaközösséget, kialakítottuk munkájuk rendjét. Az 1970—71. tanévben a kollégiumban lakó hallgatóink patronáló tanári munkaközösségét szerveztük meg, és meghatároztuk feladataikat.

1960—61. évben készítettünk hallgatóink számára egy **három éves kirándulási tervet**. Ezzel az volt a célunk hogy hallgatóink három esztendő alatt négy-négy napos kirándulás keretében ismerjék meg hazánkat. A kirándulásokat leginkább autóbuszokon tették meg, és sok ismeretet, élményt szereztek.

Felszólalás intézetünk November 7-i ünnepségén

b) Intézeti munkánk **tartalmi kérdései** az 1961—62. tanévben lettek igazán központi kérdések, amikor a szervezési munkák javát már befejeztük. Ez az esztendő első komoly erőpróbája intézetünknek, mert ez volt az első év, amikor együtt tanult a három évfolyam.

A vezetés munkája az 1961—62. tanévben elsősorban a szakcsoportok és a gyakorlóiskola megvitatására szoruló legfontosabb kérdéseire irányult.

Ettől az évtől kezdve tanácsülés keretében megtárgyaltuk az egyes szakcsoportok munkáját. Általában minden esztendőben két-két szakcsoport munkáját tűztük napirendre.

Ezenkívül 1960-ban a népművelési szakkörök munkáját, 1961-ben a nemzetiségi hallgatók képzését, a nyári termelési gyakorlatok tapasztalatait, 1962-ben a gyakorlati kiképzést, a pedagógus közösségünk fejlődését, 1963-ban a KISZ Sportklub munkáját, az intézeti könyvtár munkáját, 1964-ben a levelező tagozatunk problémáit, az esztétikai nevelés területén szükséges tennivalókat és 1965-ben az audióvizuális szemléltető eszközök felhasználásának tapasztalatait, a Kulturális Bizottság munkáját tárgyaltuk meg tanácsuléseinken, ill. nevelőtestületi értekezleteinken.

1962—63. tanévben a szakcsoportvezető tanárok ellenőrző munkájának javítását tűztük ki egyik fontos feladatunkként. Ugyanakkor az egyes szakcsoportok közötti kapcsolatok kialakítására, erősítésére is felhívtuk a csoportvezető tanárok figyelmét.

A **pedagógiai szakcsoport** 1961—62. tanévben a gyakorlati kiképzés eredményesebb munkája érdekében megbeszélte és írásban is elkészítette a gyakorlati tanítások, a hospitálások rendjét és tudnivalóit. 1963-ban a didaktika és nevelélmélet időszerű kérdéseit beszélte meg, melyen a gyakorló iskola tanítói is részt vettek. 1963—64. évben a módszertant tanító tanárokkal tartott megbeszéléseket egyes módszertani kérdésekről, hogy ezzel biztosítsa az elméletnek a gyakorlattal való összekapcsolását, valamint a pedagógiai elméletet és módszertant tanító tanárok pedagógiai összhangját.

A **nyelvi szakcsoport** az 1961—62. évben a nemzetiségi nyelvoktatás hatékonyabbá tételével foglalkozott. Határozatként a MM által kiadott program alapján a szükségletnek megfelelő sajátos tanmenetet és jegyzetet dolgozott ki.

Az **ének-zene szakcsoport** az énektanítás módszertanával foglalkozott. Ezzel kapcsolatban kísérleteket is végzett.

Előbbre kívántunk lépni a hallgatók aktivitásának, önállóságra nevelésében is. Ennek érdekében a szaktanárok jobb oktatási módszer alkalmazására törekedtek. Ezt a módszertani törekvést egymás óráinak látogatásával, szemléltetéssel, jobb szemelvényanyag felhasználásával, a szeminárium munkák alapos előkészítésével, a szemináriumokban végzett kísérletekkel kívántuk előbbre vinni.

Az 1964—65. évben a M. M. 1401964./M. K. számú utasításával a tanítóképzők számára új óratervet és tantervet léptetett életbe. Az I. évfolyamos hallgatók már eszerint kezdték tanulmányaikat. A tanév második felében az intézeti tanács megtárgyalta az első félév tapasztalatait, és azokat jelentette a minisztériumnak.

Az új tanterv anyagát feldolgozó jegyzetek készítésére tanáraink közül többen is megbízást kaptak. (Dr. Bihari János, dr. Biró Viktorné, Csillag Lászlóné, Gimes Imréné, dr. Hegedüs Ferencné, Kerecsényi László, dr. Lengyel Béláné, dr. O. Nagy Gáborné, Pálffy Zoltán, Piry József, Székely Klára, dr. Szőnyi Tibor, dr. Ungváry Gyula.)

5. Az intézet tanárainak ideológiai továbbképzése

Intézetünk tanárainak ideológiai továbbképzésénél figyelembe vettük, hogy a tantóképző intézet oktatóinak mindenekelőtt komplex marxizmus-leninizmus tudásra van szükségük. Ezért tanáraink először négy éven át tanulmányozták a filozófia, a politikai gazdaságtan és a tudományos szocializmus fő kérdéseit. A tanulás fő módszere az egyéni tanulás volt, emellett átlag havonta tartott konferenciákon tárgyaltuk meg az anyagot.

Természetesen azoknak az oktatóknak, akik már korábban komplex marxizmus-leninizmus ismereteket szereztek, nem volt szükségük az említett tanulási formára. Ezek a tanárok külön csoportokban, egyéni tanulás alapján a marxista ismeretelmélet és később az etika kérdéseit tanulmányozták.

Az alapok komplex elsajátítása után az 1964/65-ös iskolai évben érkezett el az ideje annak, hogy marxizmus-leninizmus oktatásban előbbre lépjünk. Kétségtelen, hogy a marxizmus-leninizmus általános jelentőségén túl speciális ismereteket is ad minden tudományág művelői számára. Ezért szakcsoportjaink sajátos tematikákat dolgoztak ki. E tematikák a marxizmus-leninizmusnak azokat a részeit tartalmazzák, amelyek szoros kapcsolatban állnak az adott tudományág tartalmával, és amelyek megvilágítják világnézeti kérdéseit.

Így pl. a természettudományi szakcsoport a természettudományok filozófiai kérdéseit tanulmányozza, gyakorló iskolánk pedagógusai a továbbképzés keretében az oktatási és tanulási folyamat ismeretelméleti, didaktikai és lélektani kérdéseivel foglalkoznak. A nyelvi, zenei, művészi szakcsoportok a marxista esztétika kérdéseit tanulmányozzák stb.

Egyelőre még kevés tapasztalat gyűlt össze, amelynek alapján részletes értékelést adhatnánk erről az új oktatási formáról. Az azonban már most is világosan látszik, hogy a felsőoktatás feltételei mellett ez az út az, amelyen járva az oktatás világnézeti megalapozását elősegíthetjük.

6. A csoportvezető tanárok munkaközösségének tevékenysége

Intézetünk a felsőfokú oktatásra és az új rendszerű pedagógiai képzésre való áttéréssel párhuzamosan megalakulása óta nagy gondot fordított a jövőendő tanítók kommunista nevelésére. Már az 1959/60-as tanévben kialakultak az intézeti oktató- és nevelőmunka legfontosabb szervezeti keretei: az általában 20—25 főből álló intézeti hallgatói csoportok és a velük párhuzamosan szervezett KISZ-csoportok — intézetünk elsődleges nevelési közösségei. Ugyancsak az intézet megalakulásától világos volt számunkra, hogy a főiskolai szinten is feltétlenül szükség van a sokirányú és átgondolt tanári irányító nevelő munkára, mert éppen ez biztosítja az intézetben folyó közösségi nevelés másik fő tényezőjének — a hallgatók, a KISZ-szervezet helyes irányú öntevékeny aktivitásának a kibontakozását is. Ezért már az első tanévtől kezdve egy-egy intézeti tanár irányította és segítette a csoportokban folyó nevelőmunkát, majd 1960 őszén létrehoztuk a csoportvezető tanárok munkaközösségét, amely azóta is a csoportok nevelőmunkáját segítő, koordináló, a nevelés elvi és gyakorlati kérdéseit közösen megvitató, a kialakult helyes módszereket és tapasztalatokat általánosító szervként működik.

A gyakorlati tapasztalatok és több különböző irányú felmérés eredményeként egyre jobban kikristályosodott a hallgatók intézeti nevelésé-

nek koncepciója, melynek fő tartalmát a kommunista erkölcs vonásainak kialakítása és a szocialista tanítóval szemben támasztott társadalmi követelmények tudatosítása képezi. Az említett tapasztalatok és felmérések lehetővé tették, hogy 1961-ben kidolgozzuk az intézeti nevelés legfontosabb részleteire követelményrendszerünket, és intézetünk KISZ-szervezete ennek figyelembevételével állította össze az „Ifjúság a Szocializmusért Mozgalom“ intézeti követelményrendszerét. A következő tanévben a munkaközösség — figyelembe véve, hogy az intézet addigi oktatási-nevelési gyakorlata nem biztosította kellő szinten néhány lényeges oktatási-nevelési feladat megvalósítását — néhány „hézagpótló“ nevelési téma kidolgozását kezdeményezte, amely 1962 őszétől az Intézeti Tanács határozata alapján intézményesen is helyet kapott nevelési tervünkben. Ezeknek a három évre elosztott előadásoknak a keretében intézeti követelményrendszerünkkel, a művelt tanító viselkedésével és életmódjával stb. ismerkednek meg hallgatóink.

Az utóbbi években elsősorban a hallgatók öntevékenysége, önállóságának, aktivitásának fokozásával, valamint a KISZ-csoportok munkájának segítségével foglalkozott a munkaközösség.

A vázolt nevelőmunka eredményeként több csoportunkban vonzó, igényes közösségi élet alakult ki, javult a csoportok tanulmányi munkája, fegyelme, színesebbé vált kulturális életük, fejlődött a tanulók hivatástudata, egyre inkább kialakulnak hallgatóinkban a kommunista erkölcs gyakorlati készségei.

A csoportvezető tanárok az elmúlt évek során eredményes munkát végeztek az országjáró kirándulások megszervezése, valamint diákjóléti-szociális feladatok megoldása terén is.

Felszabadulásunk 20. évfordulójának tiszteletére rendezett kiállításunk részlete

7. A hallgatók világnézeti nevelése

A tanítóképző intézetek létrehozásakor kitűzött célok világosan megszabták feladatainkat a világnézeti nevelés területén. Kommunista tanítókat kell nevelnünk, ez pedig azt jelentette, hogy a marxista oktatásban és a világnézeti nevelés egyéb formáiban is szem előtt kellett tartanunk hallgatóink jövődő hivatását, a kommunista nevelés és a szakemberképzés egységét.

A pedagógus hivatás természetéből fakad, hogy a tanító csak akkor állhatja meg a helyét, ha maga is aktív harcosa lesz a szocialista tudat kialakításának, és gyakorlati tevékenységében kommunista módon tud cselekedni. Ennek elérése az összes tárgyak együttes feladata, de nyilvánvaló, hogy megoldásában elsőrendű szerepet kell vállalnia a marxizmus-leninizmus oktatásának.

A marxizmus-leninizmusnak, mint világnézetnek az elsajátítása azt követeli, hogy alapvető tanításainak ismeretén túl a hallgatók képesek legyenek a marxista állásfoglalást tényekkel bizonyítani, önálló következtetéseket levonni és munkájukban alkalmazni. A marxista világnézetnek személység formáló erővé kell válnia, meghatározva a hallgatók nem csupán értelmi állásfoglalását, hanem érzelmeit is, mert csak így válhat cselekvést átható erővé.

E célkitűzések megvalósítása olyan erőfeszítéseket követel, amelyekre a hallgatók csak akkor képesek, ha tudatosan felismerik a választott hivatásukból adódó követelményeket, a tudományos világnézet elsajátításának szükségességét. Ezért az elmúlt évek során mindinkább törekedtünk arra, hogy az oktatásban erőszakolttság nélkül és közvetett módon megmutassuk a tudományos világnézet jelentőségét a pedagógus hivatás egész területén.

A pedagógus mindig a jövőnek nevel. Hallgatóink az elkövetkező évtizedekben már a felépült szocializmusban végzik majd munkájukat, tehát a kommunizmus perspektíváinak kialakítása, tudatosítása, a társadalmi távlatok felismertetése alapvető jelentőségű. Ugyanakkor azonban azt is figyelembe kellett venni, hogy intézetünkől kikerülve falun dolgoznak majd, és fel kellett készítenünk őket arra, hogy a jelen társadalmi valóságban igen sok ellentmondással, súlyos problémákkal fognak találkozni, nem pedig az eszmék „tisztá” megvalósulásával. Az általános törvények tanításánál ezért mindinkább törekedtünk arra, hogy szembesítsük ezeket a tendenciákat a valósággal, megmutassuk, hogy érvényesülésük során hogyan törnek utat ellenük ható erőkkel szemben. A témák legtöbbször megpróbáltunk időt szentelni annak feltárására, hogy milyen akadályok és gátak emelkednek még a marxizmusban megismert törvények megvalósulása elé. Feladatunknak tekintettük, hogy leküzdjük az illúziókat, amelyek óhatatlanul csak kiábránduláshoz vezethetnek, de ugyanakkor szilárdra tegyük a kommunizmus megvalósíthatóságához fűződő eszmei meggyőződést.

A marxizmus tematikájának és programjának kidolgozásában, az előadások megtervezésében igyekeztünk évről-évre szorosabbá tenni a pedagógiai kérdésekkel való koncentrációt. A marxizmus mindhárom alkotórésze sok ilyen lehetőséget biztosított. Filozófiában a dialektika tanítása során módunk volt arra, hogy kitérjünk a szocialista közösség fejlődési folyamatának dialektikájára, és építsünk Makarenko gazdag pedagógiai eredményeire.

Az ismeretelmélet tanítása lehetőséget adott annak bizonyítására, hogy milyen alapvető segítséget nyújtanak a gondolkodás általános törvényeire vonatkozó tételek a didaktikához, az iskolai ismeretszerzés folyamatának megértéséhez. A történelmi materializmus témái közül különösen a társadalmi tudatformák, a vallás és az erkölcs problémáinak tárgyalása tette nyilvánvalóvá a kapcsolatot a marxizmus és pedagógia között. A politikai gazdaságtanban és a tudományos szocializmus tanításában is kiemeltük azokat a témákat, amelyek — mint pl. a szocialista mezőgazdaság, a kulturális forradalom kérdései — jövődó hivatásuk gyakorlásában megoldandó problémák eleven sokaságát jelentik majd számukra.

Munkánk módszereinek kidolgozásában azt tartottuk szem előtt, hogy a marxizmus csak akkor válhat hallgatóink belső meggyőződésévé, ha nem tekintjük tananyagnak csupán, hanem sikerül kibontakoztatni aktivitásukat és önállóságukat. Ezért feladatunknak tekintettük olyan légkört kialakítását, amely biztosítja, hogy bátran felvessék problémáikat, hogy ilyen problémák egyáltalán megszülessenek bennük. A szemináriumi kérdések megfogalmazásában is arra törekedtünk, hogy legalább az esetek egy részében saját, önálló munkájukkal jussanak el bizonyos következtetések levonásához. Igyekeztünk mindinkább megszabadítani oktatómunkánkat a dogmatikus módszerek maradványaitól, kinyilatkoztató jellegű közlésektől. Arra törekedtünk, hogy minél problematikusabban, az ellentmondásos tények elemzése alapján a hallgatók érdeklődését felkeltő módszerekkel vessük fel a marxizmus alapkérdéseit.

Ennek érdekében inkább kevesebb kérdés tárgyalására szűkítettük az előadásokat és szemináriumokat, hogy ezeket viszont több oldalról is igazolhassuk. Ugyancsak az aktivitás és önállóság kibontakoztatása érdekében olyan marxista diákkört szerveztünk, amelynek tagjai intézetén kívüli propagandamunkát végeztek. Előadásokat tartottak ipari tanulóknak és fiataloknak politikai, etikai és egyéb témákról. Ez alkalmat adott arra, hogy próbára tegyék tudásukat, és másokat meggyőzve szilárdítsák saját meggyőződésüket.

Világnézeti nevelőmunkánkban kiemelkedő helyet foglalt el a vallásos világnézet, a nacionalizmus és a kispolgári individualizmus elleni harc. Bár eredményeink e tekintetben nem elégitenek ki bennünket, örömmel gondolunk arra, hogy évről évre sok szilárd marxista világnézetű hallgató hagyja el intézetünket. Az elmúlt 6 év alatt intézetünk pártszervezete 45 hallgatót vett fel tagjelöltnek, akiknek nagy része azóta már párttagként dolgozik különböző iskolák pártszervezeteiben. Ezeknek a kommunista diákoknak ill. tanítóknak a példája alapján kívánjuk folytatni a jövőben is világnézeti nevelő munkánkat.

8. Az intézet hallgatóinak létszáma, tanulmányi eredményei

Az 1959—65 közötti években intézetünk hallgatóinak létszáma az évi keretszámok változásai ellenére sem mutat nagy eltéréseket.

A beiratkozott hallgatók közül kevesen hagyták abba tanulmányaikat. Akik elmentek intézetünkől, azoknak igen súlyos otthoni körülményeik indokolták kimaradásukat.

A hallgatók általában a vizsgaidőszakban vizsgáztak. Halasztásokat csak betegség miatt kértek. Önkényes távolmaradás csak a legritkább esetben fordult elő.

Az intézeti létszámot, azok változásait, a tanévvégi vizsgára való jelentkezést, ill. a vizsgahalasztásokat a következő táblázat mutatja:

É v	Int. létsz.	Évf. létszám			Évközben kimaradt			Vizsgára jelentkezett			Vizsgahalasztást kért		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
1959—60	87	87	—	—	4	—	—	78	—	—	5	—	—
1960—61	180	94	86	—	6	—	—	83	84	—	5	2	—
1961—62	270	96	90	84	—	4	—	82	94	40 44 x	—	4	4
1962—63	287	96	107	84	6	3	—	89	98	44 40 x	1	6	—
1963—64	301	111	90	100	8	4	—	101	82	50 44 x	—	4	6
1964—65	275	94	97	84	—	—	—	94	93	44 40 x	—	4	—

A levelező tagozat hallgatóinak létszáma az 1959—60. években nagyobb ingadozást mutat, mint a nappali tagozaté. Ez abból is adódott, hogy a levelező hallgatóknak a tanulás jóval nagyobb megerőltetést jelentett, mint a rendes hallgatóknak. Sokszor hármass feladatot kellett megoldaniuk (tanítás, háztartás, tanulás). Emiatt az I. évfolyamon a kimaradások nagyobb arányúak voltak, de a 8—9%-ot nem haladták meg. Az itt maradt hallgatók általában arra törekedtek, hogy a rendes vizsgaidőszakban vizsgázzanak. Halasztást a hallgatóknak mintegy 8—10%-a kért. Ezalól csak egy tanév kivétel, az 1963—64, amikor a II. évfolyamon a szokottnál többen (12 fő) kértek vizsgahalasztást.

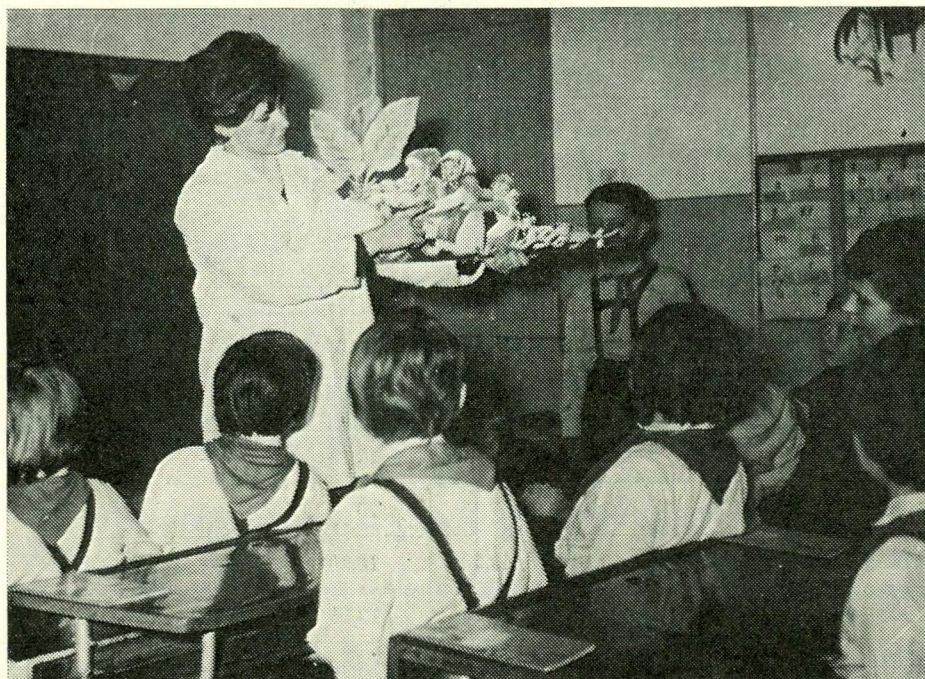
É v	Int. létsz.	Évf. létszám			Évközben kimaradt			Vizsgára jelentkezett			Vizsgahalasztást kért		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
1959—60	8	8	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
1960—61	80	72	8	—	7	—	—	60	8	—	5	—	—
1961—62	123	59	56	8	7	3	—	49	49	7	3	4	1
1962—63	180	76	50	54	16	4	3	48	39	50	12	7	1
1963—64	162	62	53	47	12	6	2	45	37	45	5	10	—
1964—65	102	—	49	53	—	4	—	—	43	53	—	1	—

Intézetünk első esztendejében felmerült a túlterhelés kérdése. A Művelődésügyi Minisztérium az intézetekben szerzett tapasztalatai alapján a tanítóképzők óratervét a 36.617/1959. sz. rendeletével módosította. A túlterhelés csökkentésére leszállította az anyanyelv, a földrajz, a rajz és a testnevelés módszertanának, a mezőgazdasági ismeretek, a neveléstörténet és az egészségtan óráinak számát, és teljesen törölte a tárgyak sorából a művelődéstörténetet.

Megjegyzés: x gyakorlati féléven voltak.

A túlterhelés problémái a későbbi évek során is felvetődtek. Intézetünkben is foglalkoztunk ezzel. Tapasztalataink, összegyűjtött adataink alapján azt állapítottuk meg, hogy túlterhelés nincs. Ugyanakkor megállapítottuk, hogy hallgatóink munkája tervszerűtlen. Igyekeztünk meggyőzni őket a tervszerű munka szükségességéről, a rendszeres tanulás előnyeiről. Ez a munkánk nem sok eredményt hozott. Inkább csak a III. éves hallgatóinknál láttunk bizonyos fokú fejlődést. Az I—II. évfolyamokban hallgatóink zöme a vizsgaidőszak előtti két-három hétben kezdi meg a komolyabb tanulást. Ez azonban sok esetben nem elegendő az eredményes vizsgához. Ezt a vizsgaeredmények tükrözik is.

Tanítási óra a gyakorló általános iskolában

A rendes vizsgaidőszakban vizsgázott nappali tagozatos hallgatók tanulmányi átlageredményeit a következő táblázat mutatja:

É v	I. évf.	II. évf.	III. évf.	I—III. évf.
1959—60	3,74	—	—	3,74
1960—61	3,46	3,52	—	3,49
1961—62	3,30	3,59	3,96	3,69
1962—63	3,85	3,48	3,87	3,73
1963—64	3,62	3,70	3,80	3,71
1964—65	3,97	3,63	4,03	3,72

A rendes vizsgaidőszakban vizsgázott levelező hallgatók tanulmányi átlageredményeit az alábbi táblázat mutatja:

É v	I. évf.	II. évf.	III. évf.	I—III. évf.
1959—60	3,72	—	—	3,72
1960—61	3,74	3,42	—	3,58
1961—62	2,91	3,66	3,57	3,38
1962—63	3,09	3,44	3,78	3,40
1963—64	2,96	3,21	4,01	3,30
1964—65	—	3,20	3,66	3,42

A rendes vizsgaidőszakban vizsgázott hallgatók rendiségének %-os arányát vizsgálva, megállapíthatjuk, hogy a hat év alatt a jeles rendűek 13,10 és 20%, az elégtelenek a 12 és 29,50% között váltakoznak.

A részletesebb eredményeket az alábbi táblázat mutatja:

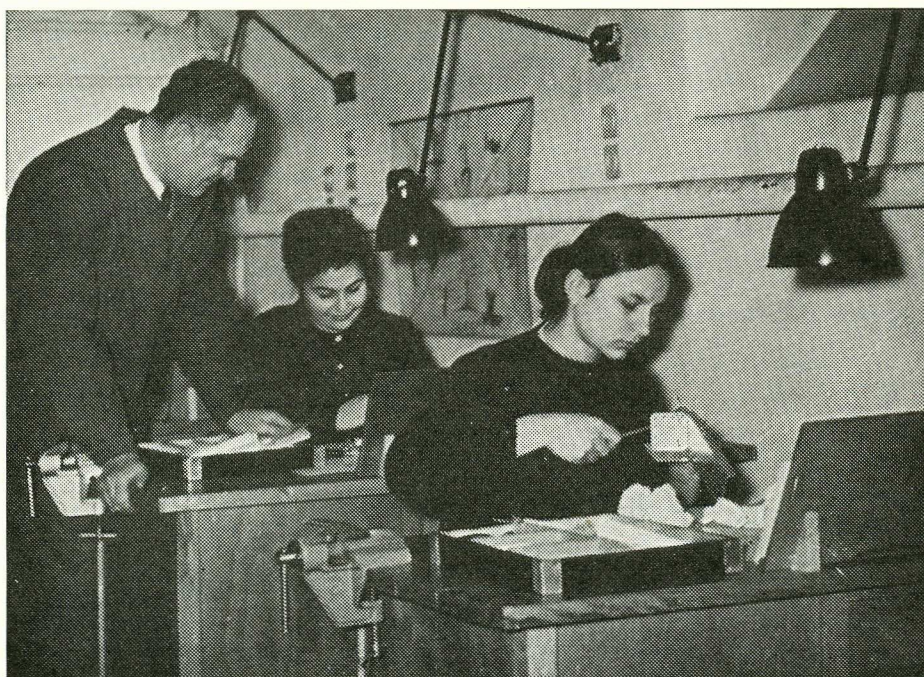
É v	Vizsgázók létszáma	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges	Elégtelen
1959—60	78	10,20	59,50	18	—	12
1960—61	167	2,31	49,10	19,10	—	29,50
1961—62	216	3,70	57,30	20	—	18
1962—63	231	10,20	48,20	16,20	—	25,40
1963—64	233	5,01	57,10	13,10	0,41	24,40
1964—65	231	8,36	49,90	16,30	—	25

A levelező hallgatók tanulmányi eredménye változatosabb képet mutat. Több a gyenge eredmény, a legtöbb esetben a bukások száma nagyobb, mint a nappali hallgatóknál. Ezt mutatja az alábbi táblázat:

É v	Vizsgázók létszáma	Jeles	Jó	Közepes	Elégséges	Elégtelen
1959—60	7	14,30	28,50	42,90	14,30	—
1960—61	63	1,59	34,92	26,98	4,77	31,74
1961—62	105	2,86	27,62	37,14	2,86	29,52
1962—63	137	8,76	35,04	18,97	2,19	35,04
1963—64	127	5,51	35,43	29,13	3,15	26,78
1964—65	96	9,38	34,37	37,51	3,12	15,62

Az elégtelen eredményű hallgatók az első ill. a második utóvizsgára általában felkészültek, és elfogadható eredménnyel vizsgáztak. Az évis-métlésre utasított hallgatók száma általában 3—4%.

A gyakorlati foglalkozások óráján

Tanítói oklevelet szerzett hallgatóinkról az alábbi kimutatás nyújt tájékoztatást:

É v	Kiadott oklevelek száma	Oklevelek rendűsége				
		kitűnő	jó	jeles	közepes	elégséges
1961—62	75	3	4	30	29	9
1962—63	77	3	8	23	25	18
1963—64	80	7	8	26	27	12
1964—65	90	3	5	40	31	11

Az 1961—65 közötti években oklevelet a következő hallgatók kaptak:

1961—62. tanévben:

Bagó Soós Mária, Balla Ferenc, Balogh Ibolya, Szabó Endréné Bajzáth Katalin, Bihari Róbertné Bravek Márta, Bódis Erzsébet, Borbély Gáspárné Paulovics Ilona, Bozsidár Goricza, Dancs Irén, Dékány Erzsébet, Dezsényi Emőke, Dunay Irma, Eötvös Andorné Brabecz Mária, Földi János, Frank Judit, Gecser Erzsébet, Gergely Gizella, Gothárdi Mária, Halász Ilona, Haraszti Katalin, Hegedűs Anna, Hencz Éva, Horváth Ildikó, Horváth Vilmos,

Hrivnák Ilona, Jánosi László, Jávör Judit, Keresztes Mária, Ketler István-né Sütt Katalin, Kincses Ibolya, Kis Géza, Kiss Imréné Szalay Györgyi, Kis István Péter, Körmendi Klára, Kósa Györgyné Somló Zsuzsa, Kostecki Árpád, Köves István, Kurucz Mária, Laczó Tamás, Magyar Erzsébet, Majorosi György, Máté Magdolna, Menyhárt Mária, Mészáros Ágnes, Mikuska Irén, Nádudvari Ilona, Nagy János, Némethy Lenke, Orvos Veronika, Paulusz Mihályné Filó Györgyi, Pavlik Oszkárné Zombori Éva, Petró Béla, Polgári Anna, Rajz Margit, Risnyovszky Klára, Schmidt Zoltánné Kisfalvi Éva, Sellei Klára, Söpkéz Gusztávné Donczecz Anna, Szanthoffer Imréné Laukó Katalin, Szekeres Ferencné Orosz Gabriella, Szőke Éva, Tánczos Gábor, Török Mária, Tóth Albert, Újfalusi Rozália, Újházi Ilona, Vadas Marianne, Vágó Endre, Virágh Lászlóné Göbölös Judit, Winkler Mihályné Molnár Márta, Závodszy Mária, Zimonyi Tibor.

1962—63. tanévben:

a) a januári vizsgaidőszakban:

Belec Margit, Keszthelyi Margit, Kósa Ferencné Hoffmann Magdolna, Szabó Lída, Szentpétery Ernőné Weiss Gabriella, Takács Imre.

b) a júniusi vizsgaidőszakban:

Asztalos Mária, Bada Gyuláné Gázsó Mária, Bajzek Erika, Bakos Katalin, Bálint Mária, Bezzegh Anna, Biró Zsuzsanna, Bogschütz Erzsébet, Borbély Magdolna, Csánk Erzsébet, Dombrády Lórándné Hartai Zita, Dömötör Mária, Ecsedi László, Engelbrecht Imre, Erdei Józsefné Varga Irén, Füzesi Istvánné Egerváry Magdolna, Galambos Hedvig, Garay Aranka, Geng Mária Ágnes, Jákli Hilda, Jeszenszky Réka, Katkics Ottóné Sztrényi Ibolya, Kálmán Lajosné Szerdahelyi Ágnes, Kisszölgyemi Istvánné Varga Margit, Korcsmáros Lászlóné Farkas Györgyi, Kondor Katalin, Kovács Katalin, Kristó Julianna, Lehner Klára, Lehoczky Katalin, Majtényi Zsófia, Manz Edit, Mészáros Imréné Pelle Ágnes, Mischl Antalné Waltschek Éva, dr. Minich Antalné Peti Ágnes, Molnár Jánosné Vancsik Valéria, Molnár Judit, Nagy Jenőné Barcsy Ida, Nemoda Jolán, Novák Zoltánné Borgulya Mária, Pahocsa Györgyné Farkas Katalin, Papucsek Gergelyné Juhos Julianna, Payrits Ferenc, Polgár Judit, Radnai Jenőné Fejér Vera, Rácz F. Jenőné Urnauer Hilda, Rozsnai Erzsébet, Ruzsa János, Schell Zsuzsa, Selmeci Endréné Müller Emilia, Som Mária, Sóth Sándorné Végh Edit, Sulik Mária, Szabó Katalin, Szikszai Éva, Szücs Eszter, Tóth Magdolna, Vajda Judit, Varga Ilona, Varga János, Varga László, Varsányi Erzsébet, Várkonyi Gábor, Veress József, Weninger Rózsa, Wolf. Mihályné Szedlák Mária, Záhonyi Edéné Scheiber Sarolta.

1963—64. tanévben:

a) a januári vizsgaidőszakban:

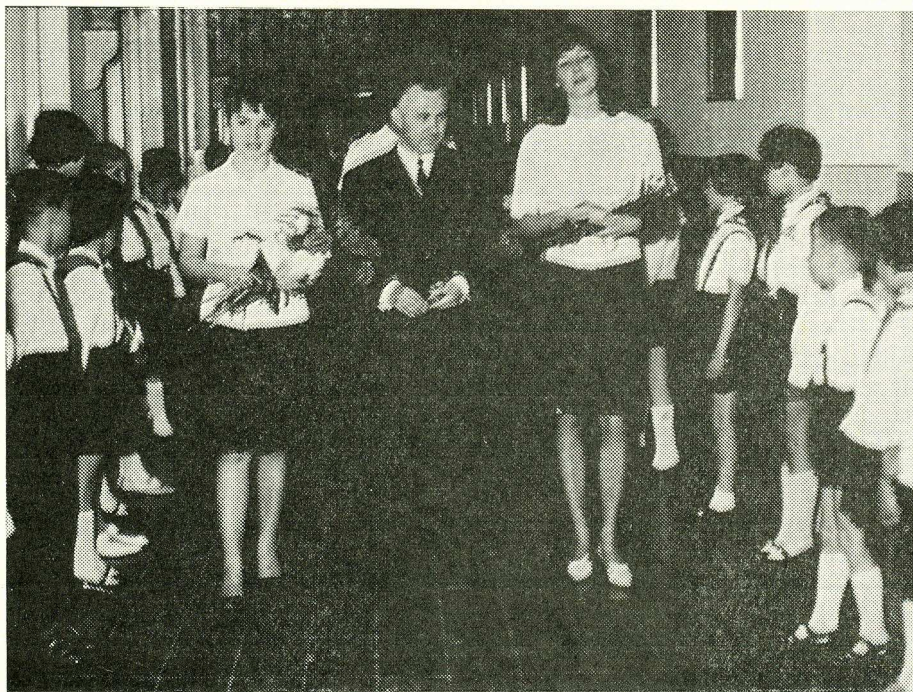
Abonyi Tóth Mária, Bandzsai Györgyné Fehér Anna Mária, Hekkenberger Péter, Sántha Ilona, Szatmári Albin, Szilávik Magdolna.

a) a júniusi vizsgaidőszakban:

Árgyelán Mária, Bakos Istvánné Krichenbaum Ilona, Bakó Antónia, Balda Györgyné Baranyai Ágnes, Barics Anna, Barátfalvi Katalin,

Bein Noémi, Bence Edit, Bitai Márta, Bodor Judit, Boldoczki Jánosné Dévényi Katalin, Budai Lőrincné Gombás Erzsébet, Cziegler Margit, Csapó Mária, Csillag Jánosné Loós Emőke, Dörnyei Anikó, Egervári Éva, Édes Irén, Fedor Margit, Gosztonyi Jánosné Dovala Márta, Juhász Ilona, Kaufmann Katalin, Kemenes Katalin, Kiss Zsuzsa, Klór Márta, Kocsi Katalin, Koczás Erzsébet, Kollár Jánosné Szabó Zsuzsanna, Kolma Erika, Konkoly Katalin, Kovács Imréné Bartos Aranka, Kovács Mária, Kövesdi Csilla, Krémer Zsuzsanna, Kriffka Erika, Laszkovits Franciska, Lászka Julianna, Lővey Gyula, Mágocsi Veronika, Máté Zoltánné Drevenka Ágnes, Mátray Éva, Miklós Kálmánné Budinszky Anna, Mosoni Erzsébet, Munter Ilona, Nagy Anna Mária, Nemes Ágota, Nemes Erzsébet, Rack Katalin, Rajzik Magdolna, Rigó Magdolna, Sejbán György, Szabados Piroška, Szabó Teréz, Szalay Klára, Szénási Etelka, Szilágyi Ágnes, Takács Tiborné Wiesner Margit, Tarnovszky Piroška, Tomana Mária, Tóth Károlyné Fejér Zsuzsa, Tóth Lórándné Nagy Irén, Tórincesy Lajosné Kátai Judit, Varga Mária, Vágáljai Ilona, Váli Klára, Vámi Margit, Vákonyi Lajosné Heintz Dalma, Völgyesi Mária, dr. Zsembery Sándorné Farkas Irén.

Végző hallgatóink ballagása az utolsó tanítási napon

1964—65. tanévben:

a) a januári vizsgaidőszakban:

Dobos Magdolna, Frank Franciska, Hegedűs Pálné Kertész Márta, Hidvégi Imréné Kiss Ágota, Klesics József, Kovács Emőke, Lóska Mária, Marjai Katalin, Tóth Istvánné Németh Gabriella, Pecsenska Márta, Povázszy Mária, Rezács Istvánné Gallai Magda, Rédlinger Tamásné Gyollai Irén, Vámos Mária.

b) a júniusi vizsgaidőszakban:

Ament Julianna, Bazsai Judit, Bánki Tibor, Bencz István, Benkovits Ibolya, Bertóty Katalin, Béki Mária, Bottlik István, Bóhm Istvánné Hazai Veronika, Bresák Anna, Budai Éva, Cseh Tamás, Csintalan Anna, Csúka Margit, Dárdai Ágnes, Domonkos Béláné Bajnóczy Ilona, Fehér Zsuzsanna, Földes Éva, Fuszek Zsófia, Galla Éva, Gerecse Éva, Gógös Anna, Gróf Katalin, Grusz Anna, Hasznos Csilla, Horváth Katalin, Igaly Zsuzsanna, Imrei Terézia, Jeszenszky Sándorné Tabáni Edit, Juhari Mária, Kapitány Julia, Kemény Árpádné Szegedi Éva, Kertész Viktorné Somorác Teréz, Kisszel Györgyi, Kovács Mihályné Szlobodnyik Ilona, Komóczi Erzsébet, Köröndi Éva, Krevenka Katalin, László Veronika, Lehoczki Erzsébet, Lestár Leona Éva, Licskó Zsuzsa, Lonczkor Erzsébet, Madarász Csilla, Magay Annamária, Mizsei Ágnes, Németh Ferencné Kövesi Gabriella, Nyujtó Lászlóné Borbély Emőke, Orosz Iringó, Orosz Irma, Pallay Emma, Papp Gábor, Pataki Józsefné Száraz Anna, Pethő Ildikó, Rác Margit, Rétháti Istvánné Herczeg Márta, Rigó Károlyné Márkus Mária, Simon Katalin, Solymosi Tivadarné Gáll Margit, Szabó Jánosné Fuchs Éva, Szabó Klára, Szalai Rezső, Szer Klára, Szovják Magdolna, Tari Etelka, Tóth Anna, Tóth Judit, Tulipán Margit, Varga Béláné Fekete Éva, Váli Erzsébet, Válczy Eleonóra, Vég Mária, Wenczel Gizella, Zelei Attiláné Antal Erzsébet, Zigler Jánosné Drobní Judit.

Tanítói oklevelet szerzett levelező hallgatóinkról az alábbi kimutatás nyújt tájékoztatást:

É v	Kiadott oklevelek száma	Oklevelek rendűsége				
		kitűnő	jeles	jó	közepes	elégséges
1961—62	6	—	1	1	4	—
1962—63	26	1	1	11	9	4
1963—64	48	—	1	15	21	11
1964—65	57	2	3	12	30	10
Összesen:	137	3	6	39	64	25

Az 1962—65 közötti években oklevelet a következő hallgató kaptak:

1961—62. tanévben:

Filyó Jánosné, Jedlicska Gyuláné, Katkics Ilona, Kántor Péter, Kun Jánosné, Kontra Istvánné.

1962—63. tanévben:

Barna Zoltánné, Farkas Domonkosné, Horváth József, Koncsol Béláné, Kristóf Istvánné, Kürti Józsefné, László Sándor, Megyaszi Sándorné, Mets Lászlóné, Muczer Tivadarné, Muzslai Józsefné, Pásztor Istváné, Rőhrig Fülöpné, Sebestyén László, Simon Ferencné, Sipos Éva, Somogyi Lajos, Stefka Gertrud, Szabó Árpádné, Szabó Gáborné, dr. Szemerkenyi Lászlóné, Tomajága Edit, Tóth Albertné, Vankó Gézané, Záhonyi Ede, Zsolt Zoé.

1963—64. tanévben

a) a januári vizsgaidőszakban:

Bán Tiborné, Birszky Márton, Boár Milos, Bognár Gábor, Bors Katalin, Czeplédi Katalin, Czeplédi Györgyné, Filyó János, Gulyás Istvánné, Hajnal István, Harsányi Zoltánné, Horváth Ferenc, Novák Györgyné, Petnyánszky István, Simony Miklósné, Stáhl Endréné, Szabó Gézáne, Szili Ferencné, Szöllősy Lajosné, Zofál Károlyné.

b) a júniusi vizsgaidőszakban:

dr. Bártfai Jánosné, Biró Sándorné, Csonka Józsefné, Dávid Istvánné, Erdei Lászlóné, Erős Sándorné, Farkas Imréné, Galambos László, Goricsanecz József, Görömbey Károlyné, Gráff Mátyásné, Hatlaczkó István, Kapitány Mihályné, Majoros Istvánné, Molnár Miklósné, Nagy Ferencné, Őrsházi Ágostonné, Pató Jánosné dr. Puskás Aurélné, dr. Pusztai Ferencné, dr. Rácz Lajosné, Sebők Istvánné, Szabó Jánosné, Topor Kálmánné, Tóth Jánosné, Ujhegyi Lajosné, Vizi Lajosné, dr. Völgyi Lajosné, Winkler Nándorné.

1964—65. tanévben

a) a januári vizsgaidőszakban:

Bach Miklósné, Bódi Imréné, Czikora Mária, Görbe Imréné, Kispál Károly, Magyar Károly, Marossffy Szabolcsné, Molnár Elemérné, Molnár Istvánné, Pákozdi Zoltánné, Pinterics Erzsébet, Reggel Bálintné, Sas Olga, Sándor Istvánné.

b) a júniusi vizsgaidőszakban:

Ábrahám Istvánné, Bencze Katalin, Boldog Blanka, Barsos Józsefné. Bozsik Józsefné, Bölcskei Gyuláné, Csonka Csaba, Csonka Csabáné, Dacsur Menyhértne, Dodek Rudolfné, Fehér Gyuláné, Fehér Mihályné, Gárdos Erzsébet, Geöcze Bertalanné, Himmer Gézáne, Horváth Mária, Illyés Lászlóné, Jolsvai Edit, Juhász Antalné, Kárpáti Ferencné, Koschätzky Zsuzsanna, Kovács Sándorné, Kovács Sándorné, Kozma Erzsébet, Kőröshegyi Gáborné, Mester Istvánné, Nógrádi Katalin, Ökrös Lászlóné, Petrényi Ferencné, Pircsák Brunóné, Rékasi Györgyné, Ruttkay Gyöngyi, Tolnai Sándorné, Tömösközi Lászlóné, Turi Andrásné, Varga Lászlóné, Vermes Lászlóné, Virág Miklósné, Vörös Zoltánné.

9. A kollégium nevelő munkája

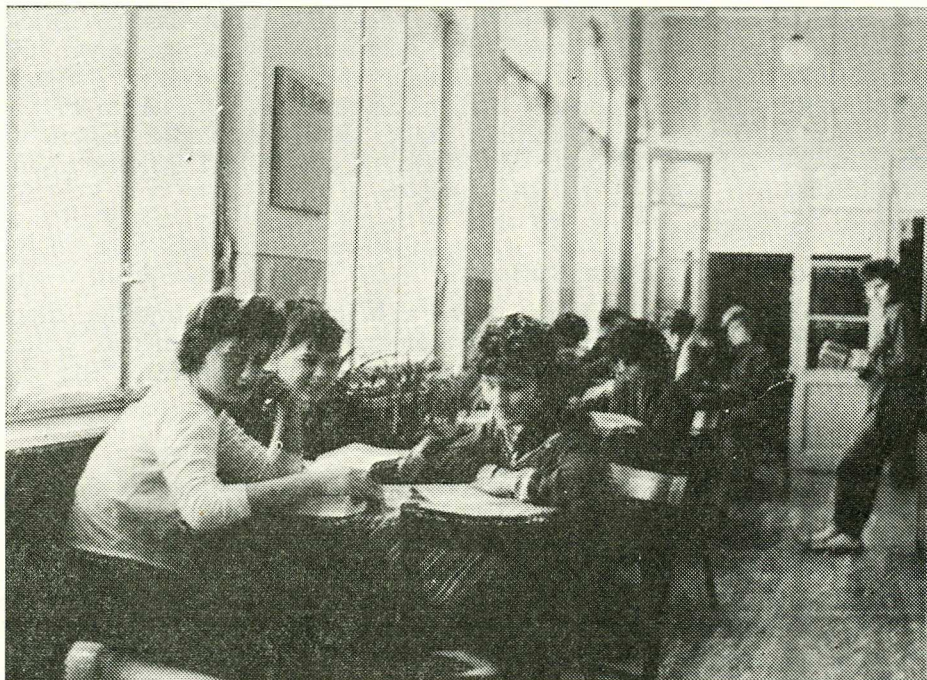
Kollégiumunk az Intézet megalakulása óta működik. Célja, hogy ott-hont, megfelelő tanulási és művelődési lehetőségeket biztosítson bentlakó hallgatóinknak.

A leánykollégium 60 férőhelye az Intézet fennállásának negyedik évében már kevésnek bizonyult, ezért 1963-ban a fiúkollégium rovására 72 személyt (11 szoba) befogadóvá bővítették. Kollégista lányaink 6—8—10 ágyas szobákban laknak.

A kollégium tanári irányításának és ezzel párhuzamosan az önkormányzat kialakításának feladatai kezdetben sok gondot okoztak. Fő vagy mellékállású kollégiumi nevelőtanárunk nincsen. Az Intézet működésének első éveiben a kollégiumot az igazgató közvetlenül irányította néhány tanár segítségével. Ugyanekkor a kollégisták megválasztottak egy elég nagyszámú kollégiumi vezetőséget is. Ennek munkáját csak nehezen lehetett áttekinteni; sok volt a felelős, a feladatok megoldása elsikkadt.

Az évek során tapasztalatainkból a megfelelő következtetéseket levonva, a következő rendszert alakítottuk ki: az Intézet igazgatója a kollégiumot az általa megbízott tanáron keresztül közvetve irányítja. Megalakítottuk a kollégiumi patronáló tanárok munkaközösségét. A munkaközösség tagjai a kollégium egy-egy alapközösségét patronálják. E munka lényege elsősorban 5—8 lány alapos megismerésében, a személyes, közvetlen nevelői ráhatásban és rendszeres támogatásában jut kifejezésre. A munkaközösség tapasztalatait félévenként összegezi, ugyanakkor kidolgozza a további nevelőmunka irányelveit is.

Kollégiumunk folyosója

Fejlődött a kollégiumi önkormányzat is. Jelenleg a kollégium önkormányzatát a választott szobafelelősökből alakított vezetőség irányítja. A vezetőség élén a kollégiumi taggyűlésen megválasztott titkár áll. Ő a kollégiumi élet fő irányítója. Ez a régebbinél kisebb létszámú vezetőség sokkal határozottabban és átfogóbban tudja irányítani a kollégistákat. A szobafelelősök heti ügyeletesi szolgálatot látnak el. A mindenkori ügyeletes helyettesíti szükség esetén a titkárt is.

A kollégisták havonta gyűléseket tartanak. Ezen szervezeti, politikai, világnézeti, művészeti, irodalmi kérdéseket vitatnak meg. A vezetőség kéthetenként tartja gyűléseit. Ezeken a kollégiumi élet napi problémái is megvitatásra kerülnek.

Az elmúlt évek során meggyőződünk arról, hogy a kollégiumi nevelőmunka fő célkitűzéseinek az Intézet és a KISZ szervezet kulturális munkaterveivel összehangolva arra kell irányulniok, hogy kollégistáinkat megtanítsuk a folyamatos munkára, az igényes, kulturált szórakozásra, környezetük tisztántartására.

A kulturált szórakozást a kollégium és a szobaközösségek közösen összeállított munkatervei igyekeznek megoldani. Ezek igen változatosak: filmvitát, könyvankétot, múzeum- és színházlátogatást, külföldi utibesámoló, közös városnéző sétát egyaránt tartalmaznak.

A folyamatos munkára szoktatással kapcsolatban még nagyon sok munka vár ránk. A kollégium rendje és tisztasága az utóbbi években már kielégítőnek mutatkozik.

10. Az Intézet KISZ szervezetének munkája

Intézetünk KISZ szervezete a hallgatók kommunista nevelésére, az intézet oktatási-nevelési céljainak segítésére hivatott. A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága által hozott határozatokat a szervezetnek úgy kell végrehajtania, hogy egyben a kommunista szakemberképzés speciális célkitűzéseinek megvalósítását is elősegítse. Ezért a KISZ szervezet munkájának

- a szakmához szükséges korszerű ismeretek elsajátítását,
- a hallgatók általános műveltségének bővítését.
- a nevelői felelősségérzet és hivatástudat kibontakozását,
- a gondolkodásban, tettekben megnyilvánuló önállóság és aktivitás fejlődését,
- az esztétikai igényesség, a művészetek iránti érdeklődés alakulását,
- a dialektikus materialista világnézet elmélyülését,
- az önnevelésre és a mások nevelésére irányuló képességek kibontakozását,
- a hallgatók egészséges testi fejlődését kell elősegítenie.

A szervezet 6 éves tevékenységére visszatekintve megállapíthatjuk, hogy a KISZ szervezetünk a fenti célok megvalósításáért folytatott harcban ért el eredményeket. Munkáját évről évre a felsőbb szervek határozatai és az intézeti követelmények ismeretében tervezte meg. Jó munkáját bizonyítják azok az elismerések, melyeket felsőbb szervektől kapott falusi népnevelő, kulturális és építőtábori munkájáért.

Ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy KISZ szervezetünk eredményei mögött túl sok tanári segítség van. A KISZ munka sikere, hatékonysága, az egyes évfolyamok összetétele az aktíva erőviszonyai szerint változó, hullámzó. Ennek egyik okát a KISZ eltömegesedésében látjuk. A 100%-os szervezettség mögött nincs kellő tartalom, sok a passzív, a mozgalmi munkában járatlan KISZ-tag. Másik ok az, hogy a 3 éves képzési idő és az ilyen összetétel miatt nehéz az aktíva évről évre való felkészítése, munkára készítése, pedig ettől függ az egész évi munka.

A 6 évre visszatekintve, az első tanév végétől az 1962—63-as tanév végéig emelkedő színvonalat mutatott a szervezet összmunkája. Az 1963—64-es tanévben ez az emelkedés megtört, a szervezet munkája visszaesett, az 1964—65-ös tanévben pedig jó ideig tartott, míg a stagnálást meg tudtuk szüntetni. Remény van arra, hogy a jövő tanévet a KISZ jobb szervezeti és káderek helyzetben kezdi, mint a tavalyit. Az intézet vezetősége igénybe veszi a KISZ szervezet segítségét, bevonja az ifjúság oktatásának és nevelésének munkájába, feladatokat ad számára. Évente értékeli ilyen irányú munkáját.

Létszám: az 1959—60 tanévben 120 középfokú tanítóképzős és 87 elsőfokú tanítóképzés hallgató közül 88-an voltak a KISZ tagjai (42%). A későbbi években a KISZ-tagok száma 95—98—99%-ra emelkedett.

Szervezeti felépítése a következő: a szervezet sejtjei a KISZ-csoportok négy 20—25 tagú KISZ-csoport alkot egy évfolyam-alapszervezetet. Az alapszervezeteket 1964 szeptemberéig 9 tagú csúcshatározat irányította, azóta önálló KISZ VB., Revíziós Bizottság és KISZ-Bizottság vezeti a szervezetet.

A KISZ tevékenységének főbb területei a következők:

Az ideológiai-politikai munka, az agitáció részben a csoportok életében, részben évfolyam vagy intézeti szinten valósul meg. Célja a hallgatók közvéleményének alakítása, az aktuális kül- és belpolitikai eseményekről szóló tájékoztató eljuttatása a hallgatókhoz, azok visszhangjának összegyűjtése, fontosabb párt és KISZ-határozatok ismertetése, magyarázata. A KISZ-nek külön agitációs hálózata nincs. A KISZ-csoportok vezetői a KISZ VB agitációs felelőseinek aktivái. A KISZ agitációs tevékenysége ebben az évben igen gyenge volt az előző évekhez és a szükséglethez képest.

A tanulmányi agitáció az intézeti rend, a hallgatók képesség szerinti tanulása, a tanulmányi fegyelem biztosítása érdekében folyik. Ez a munka különösen a KISZ-csoportok számára jelent nagy felelősséget az egyes KISZ-tagok nevelése tekintetében. Az elmúlt tanévben a KISZ-csoportok a VB határozata alapján időnként csoportgyűléseken és taggyűléseken foglalkoztak a tanulmányi, magatartási és fegyelmi ügyekkel. A csoport-kollektíva közvéleményének hatásos alakítói az ilyenfajta viták, értékelések. Kár, hogy néhány csoportban az aktív felkészületlensége, példamutatásának hiánya miatt éppen a lazítók lettek a hangadók. Ezekben a csoportokban nem fejlődött megfelelően a munkához, tanuláshoz való viszony.

A KISZ szervezet propaganda munkájának területei a diákkörök és az Ifjúsági Akadémia. Két évvel ezelőtt alakultak meg az első diákkörök. A körök egy része tudományos, kulturális, művészeti, más részük gyakorlati jellegű. Intézetünkben az elmúlt két évben az alábbi diákkörök működtek: marxista, pedagógiai, lélektani, irodalmi, képzőművészeti, zenei diákkör, valamint sport- és fotókör. Meg kell említenünk ennek a kezdeti stádiumban lévő munkának néhány jelentős eredményét. A marxista kör tagjai külső propaganda munkát folytatnak más KISZ-szervezetekben, ahol mint propagandisták, vitavezetők nagy sikerrel szerepelnek. A zenei kör egyik legkiemelkedőbb teljesítménye Mozart egyik kisoperájának előadása, mellyel a Felsőoktatási Intézmények Kulturális Seregszemléjén aranyérmet nyert. Az irodalmi körben nevelődő szavalógárda teljesítményével emelte az Intézet rendezvényeinek színvonalát.

Az irodalmi kör több sikeres ankétot, filmvitát, író-olvasó találkozót szervezett az elmúlt években az intézet hallgatói számára. Ezek igen nagy hatással voltak a hallgatók kulturális érdeklődésének, általános műveltségének fejlődésére. A kör színjátszó tagjai 1963—64-ben gyermek színdarabokat adtak elő a gyakorló általános iskolánk ünnepélyén.

A pedagógiai kör filmeket, tanulmányokat, könyveket dolgoz fel, vitat meg, kirándulásokon tanulmányozza az egyes nevelési intézmények munkáját.

Az énekkar jó munkája eredményeképpen elnyerte az „Ezüstkoszorus Énekkar” címet.

A lélektani diákkör bevezeti tagjait a pszichológiai vizsgálgódás módszereibe, tovább fejleszti az intézeti tanulmányokat.

A képzőművész körben dolgozó hallgatók elméleti és gyakorlati munkát végeztek. Alkotásaikat évről-évre kiállításon mutatták be.

A sportkör háziversenyei és a testvérintézetekkel szervezett találkozói eredményes munkáról tanúskodnak.

A fotóköri hasznos gyakorlati tudást nyújtott tagjainak, azonkívül az intézeti dokumentáció és a faliújság munkájának segítségével tették hasznossá magukat.

A pedagógusképzés felett vállalt védnökségből adódó feladatok a KISZ KB 1963. évi határozata szerint az alábbiak:

- a megbízóleveles hallgatókkal való foglalkozás,
- az úttörő szervezet nevelőmunkájának megismerése és felkészülés annak gyakorlatára,
- a szakmai feladatok ellátására, a tanítói hivatás betöltésére való felkészülés,
- a falusi tanító KISZ-vezetői, népművelési munkájának megismeretése.

1962-ben 41, 1963-ban 16, 1964-ben 18 megbízóleveles hallgatója volt intézetünknek. A KISZ megbízólevelet az I. évesek munkába állításakor veszi figyelembe a szervezet vezetősége. Az elmúlt három évben felvett KISZ-megbízólevelesek aktivitását, tanulmányi munkáját értékelve, megállapíthatjuk, hogy közülük kerültek ki a szervezet legjobb aktívái. A tanulmányi munkában is az elsők között voltak.

Hallgatóink a csillebérci központi úttörő tanfolyamon és az Ifjúsági Mozgalom c. tantárgy keretében elsajátítják a szükséges elméleti ismereteket és mint rajvezetőhelyettesek a főváros különböző iskoláiban egy évig gyakorolják a kisdobos rajvezetői munkát. Ezt a munkát a KISZ-szervezet időnként látogatással, beszámoltatással ellenőrzi.

A KISZ KB kulturális osztálya évről-évre bevonta hallgatóinkat a falusi kulturális seregszemplék ellenőrzésébe. Ezt a munkát szívesen vállalták és jól ellátták hallgatóink. Ezek az ellenőrző utakon megismerték a falusi KISZ-szervezetek problémáit, a falusi tanító népművelő munkáját.

Hallgatóink minden évben részt vesznek az építőtáborok munkájában. Brigádjaik minden esztendőben dicsérattal tértek haza. A kerületi tanács által szervezett fizikai társadalmi munkából is kivették részüket. Különösen sokat segítettek a XII. kerületi pihenőpark építésében.

A KISZ-szervezetben végzett jó munka alapján az elmúlt hat év alatt 45 hallgatót ajánlottunk a pártba való felvételre. Kérelmünket a kerületi PB kivétel nélkül elfogadta.

A KISZ-szervezet munkáját a helyi pártszervezet vezeti. A KISZ-ben dolgozó tanárokat a pártszervezet kéri fel az ifjúság közötti munka végzésére. Intézetünk tanárai nagy hozzáértéssel, fáradságot nem ismerve segítik a KISZ-ben folyó politikai, ideológiai, kulturális és pedagógiai munkát. A pártszervezet rendszeresen napirendre tűzi mind az ifjúsági, mind a tanári vezetés problémáit. A fontosabbakat az intézet egész kollektívájának tudomására hozza. Pl. 1960 novemberben, 1962 májusban, 1964 májusban nyílt taggyűlésen foglalkozott a KISZ-munka értékelésével. A tanári kollektíva egységének és a KISZ-munka pártirányításának vizsgálata után eljuttatta véleményét az intézet igazgatóságához és rajta keresztül az 1964-es és az 1965-ös tanévnyitó tantestületi értekezlethez.

11. A Kulturális Bizottság munkája

Feladata a kulturális élet szervezése és irányítása. Vezetőjét az igazgató bízta meg, tagjait a bizottság vezetője kéri fel az Intézet tanárai közül. Tagja a bizottságnak a párt, a szakszervezet és a KISZ megbízottja. A Kulturális Bizottság évenként 2—3 ülést szokott tartani. Ezeken az előző időszak munkájának elemzése, értékelése az egyik feladat; a másik a következő félév munkájának megszervezése, a felelősök kijelölése és a kulturális program elkészítése.

A Kulturális Bizottság feladatköre igen széles: átfogja az intézet egész életét. Tervszerűen gondoskodik a hallgatók kulturális igényeinek fejlesztéséről és kielégítéséről. Ennek érdekében előadásokat, ankétokat, versenyeket rendez, pályázatokat ír ki, hangverseny- és színházlátogatásokat kezdeményez, irányítja a diákkörök munkáját stb.

A feladatok egy részét a Kulturális Bizottság hajtja végre, másik részét a KISZ végzi el önállóan. Mindketten előre meghatározott munkaterv szerint dolgoznak.

A Kulturális Bizottság egyik fő feladata a tanév folyamán a hivatalos ünnepélyek, megemlékezések megrendezése. Helyesnek bizonyult az az eljárás, hogy minden ünnepélyt önálló hatáskörrel más-más tanár rendez. A rendező tanárokat a Kulturális Bizottság ülésén történt megállapodás alapján a bizottság elnöke kéri fel. Ennek a gyakorlatnak megfelelően intézetünknek csaknem minden tanára rendezett már ünnepélyt. Így minden ünnepélynek van sajátos íze, hangulata.

Az intézet énekkara ünnepélyünkön

A színház-, hangverseny és operalátogatást éveken át közönségszervező tanár intézte, újabban önállóan a KISZ szervezi. Hallgatóink évente 20—30 hangverseny- és operabérletet váltottak, s ezenkívül is állandóan 50—60 hallgató vett részt egy-egy előadáson. Hasonlóan sikeres volt a színházlátogatás is. A legutóbbi időig a Kulturális Bizottság anyagilag is támogatta a hallgatók ilyen irányú érdeklődését.

Diákköri munkával az utolsó két évben kísérleteztünk. Az eredmények biztatóak. Marxista, pedagógiai, irodalmi, zenei és képzőművészeti diákkör működik egy-egy felkért tanár vezetésével. Az egyes diákköröknek 10—12 tagja van. Általában havonként tartanak összejövetelt. A munkamódszerek igen változatosak: anyaggyűjtés, tanulmányok ismertetése, önálló megfigyelések, kísérletek, előadások.

A Kulturális Bizottság minden évben megrendezi az elsőévesek tehetségkutató szavalóversenyét, és különböző pályatételeket tűz ki. A szavalóversenyek élénk érdeklődést keltenek, minden évben van néhány igen jó szavalónk. A pályatételeket a szaktanárok javaslata alapján tűzzük ki. A hallgatók érdeklődése évenként változó. Az igényesebb pályatételek kidolgozására aránylag kevesen vállalkoznak. Legnagyobb érdeklődést „A tanév legjobb tanítja” c. pályatétel váltja ki. Erre csak III. éves hallgatók pályázhatnak. A versenytanítások színvonala egyre magasabb.

Énekkarunk teljesítménye országos szinten mozog. Különösen szép sikert ért el az egri országos versenyen az 1963. tanévben. Hallgatóink kulturáltan énekelnek, és fegyelmezetten viselkednek.

Az 1964—65. tanévben a Kulturális Bizottság kezdeményező lépést tett a végzett hallgatókkal való kapcsolat megerősítése érdekében. Egész napos találkozót rendeztünk részükre, s ezt összekötöttük továbbképzésükkel. A pedagógia köréből három előadást tartottunk. A kezdeményezés sikerült: mintegy 120 volt növendékünk jött el a találkozóra.

Új kezdeményezés volt az Intézeti Napok megszervezése is. Hét tanárunk tartott előadást, s az előadásokat színvonalas vita követte.

KISZ kezdeményezésére ebben az évben „ballagtak” először végzett növendékeink. Hangulatos ünnepség keretében vettek búcsút társaiktól és tanáraiktól.

Ezek az új kezdeményezések szervesen fejlesztették tovább a Kulturális Bizottság eddigi munkáját.

Feladatának tekintette a Kulturális Bizottság az intézet belső dekorációjának kialakítását is. Folyosóink képanyaga változatos, folyosónként egy-egy, színvonalában művészi, tartalmában összhangban van az intézet jellegével.

A Kulturális Bizottság hat esztendő alatt kialakította az intézet kulturális munkájának színvonalát és módszereit.

12. Az intézeti könyvtár tevékenysége.

Könyvtárunknak az intézet életében kettős szerepet kell betöltenie. Könyvei az oktató-nevelő munka fontos segédeszközeit biztosítják, ugyanakkor pedagógiai tevékenységével hozzájárul az intézmény általános feladatainak megvalósításához.

A felsőoktatási intézmények könyvtárainak az is feladata, hogy a hallgatókat bibliográfiai ismeretekhez segítsék, és megtanítsák őket a tudományos munkálkodás technikájára.

Ezeknek a feladatoknak elérésére törekedtünk akkor, amikor 1959—35 közötti időben az Intézeti Tanács kétszer is megtárgyalta a könyvtár munkáját. A tanácskozás határozataiként javítottuk a könyvtár propaganda-munkáját: tárlókat vásároltunk és helyeztünk el a folyosókon, az olvasóteremben az új könyvek kiállítására. Évenként egyszer nagyobb könyvkiállítást rendeztünk.

Gondoskodtunk arról, hogy a szaktanárok által kijelölt kötelező olvasmányok megfelelő példányszámban a hallgatók rendelkezésére álljanak,

A katalóguscédulák mielőbbi elkészítése érdekében 1962. évtől tiszteletdíjas könyvtárost alkalmaztunk. A könyvtár tervszerű fejlesztése érdekében létrehoztuk a Könyvtári Bizottságot.

Intézetünk átszervezésekor, azaz 1960-ban állományunk 10.935 kötet volt 160.000 — Ft értékben. 1964-ben 19.227 kötet 305.622.02 Ft értékben.

13. A gyakorló általános iskola munkája

A gyakorlóiskola működésének legfontosabb feladatai

A Tanítóképző Intézet gyakorló általános iskolája 1959. aug. 28-án tartotta első, alakuló értekezletét. A tantestületnek sok nehéz kérdéssel kellett szembenéznie az elkövetkező időszakban: az eszmei-politikai-pedagógiai egység megteremtésével, a gyermekközösség kialakításával, az ifjúsági szervezet megszervezésével, az iskola és szülői ház kapcsolatának kiépítésével, a gyakorlóiskola és a tanítóképző intézet közös munkaterületének megteremtésével.

Üttörő ünnepségen

Az első évben elkészült a tantestület ideológiai képzésének 5 éves terve (filozófia pol. gazdaságtan, tudományos szocializmus). Az 1964—65. tanévben ismeretelméleti tanfolyamot szerveztünk. A szakmai továbbképzést segítették az évről évre bővülő munkaközösségi értekezletek, tapasztalatcserék, ankétok, bemutató tanítások. Ebbe a munkaközösségbe természetesen bekapcsolódtak a pedagógiai szakcsoportok tanárai, valamint a módszertant tanító intézeti tanárok is.

Az iskolaközösség kialakításánál elsődleges feladatának tekintette a tantestület az osztályközösségek, rajközösségek megszervezését. Az egyenletes és szép fejlődés eredményeként az iskolaközösség, a kisdoboscsoport évről-évre több feladat megoldására vált alkalmassá. A rendszeres rajösszejövetelek, megemlékezések, ünnepélyes csapatgyűlések nagymértékben segítették az iskolaközösség kialakulását. Hagyománnyá vált iskolánkban az őszi és tanév végi akadályverseny. Ezeken az versenyeken a tanulók különféle feladatok megoldásával igazolják a raj-, a csapatközösség egységét és fejlettségét.

Rendszeressé vált továbbá az is, hogy tanév közben 4 alkalommal iskolagyűlést tartunk. Ezeken a gyűléseken ismertetjük a tanulókkal azokat a feladatokat, melyek megvalósítására a következő időszakban sor kerül.

Tanév végén a tanulók munkájából kiállításokat rendezünk (rajz, kézimunka).

Az utóbbi években kulturális versenyeken és sportbemutatókon is részt veszünk.

Az 1962—63 és az 1963—64 tanév végén a kisdobos csapat tagjai közül 50—50 fő üdült a balatonszabadi-sóstói úttörőtáborban.

A Szülői Munkaközösség jelentős segítséget ad az osztályvezetők munkájához. Évente 4 alkalommal az SZMK választmányi értekezletet tart. Ezeken az értekezleteken ellenőrizzük, hogy a választmányi üléseken hozott határozatokat az illetékesek végrehajtották-e, és megtárgyaljuk az újabb tennivalókat, azoknak végrehajtási módját. Évente 3 alkalommal Szülők Akadémiája keretében pedagógiai előadásokat tartottunk.

A gyakorlóiskolai nevelők továbbképzése

A gyakorlóiskolai tanítók, kivéve azokat, akik egyetemi tanulmányokat folytatnak, valamennyien részt vesznek ideológiai és szakmai továbbképzésben. 1961-ben Bódi Andrásné, Gyurkovits Istvánné, Beleznay Gézané, 1962-ben dr. Biró Jánosné gyakorlóiskolai tanítói képesítést szerzett. 1965-ben Szabó Anna igazgató az ELTE Bölcsészettudományi Karának pedagógiai szakát végezte. S. Kis Lajosné az ELTE Bölcsészettudományi Karának történelem szakán, Bódi Andrásné az ELTE Bölcsészettudományi Karának pszichológiai szakán tanul tovább.

A Gyakorló Általános Iskola tanulóinak létszáma; tanulmányi eredménye

É v	Létszám	Tanulmányi átlag	Tanulócsoport
1959—60	271 (139 f. 132 l.)	4.23	10 átlag 26 fő
1960—61	268 (134 f. 134 l.)	4.33	10 átlag 25 fő
1961—62	276 (128 f. 148 l.)	4.19	10 átlag 29 fő
1962—63	285 (138 f. 147 l.)	4.30	10 átlag 29 fő
1963—64	295 (142 f. 153 l.)	4.40	10 átlag 30 fő
1964—65	282 (146 f. 136 l.)	4.30	10 átlag 28 fő

14. A gazdasági hivatal működése

a) Intézetünk jóváhagyott mérőszámai:

Tanév	Nappali hallg. száma	Levelező hallg. száma	Kollég. száma	Menzások száma	Ált. isk. tan. csop. száma	Ált. isk. napk. otth. csop. sz.
1959—60	87	7	76	80	10	2
1960—61	187	70	60	100	10	2
1961—62	277	170	60	100	10	2
1962—63	302	183	65	100	10	2
1963—64	300	158	90	125	10	2
1964—65	321	—	85	164	10	2

Beépített légtér: 39.859 m³, fűtött légtér: 28.000 m³, világított alap: 7.105 m²

Engedélyezett alkalmazotti létszám:

É v	Int. tanár	Ált. isk. nevelők	Nem okt. létszám	Könyvtáros	Időszaki főogl.
1959	25.5	16.—	23.—	1	3
1960	26.5	16	24	1	3
1961	35.5	16	31	1	3
1962	37.5	16	32	1	3
1963	37.5	16	33	1	3
1964	37.5	16	36	1	3

Jóváhagyott kiadási előirányzat:

É v	Munkabérek és egyéb szem. kiad.	Diákjóléti kiadás	Működési és szolgáltatás	Felújítás
1959	669.200.—	36.300.—	676.000.—	—
1960	1,578.700.—	132.700.—	1,420.500.—	947.500.—
1961	2,190.000.—	284.00.—	1,468.000.—	309.300.—
1962	2.369.000.—	421.000.—	1,597.000.—	865.000.—
1963	2,428.000.—	441.000.—	1,872.000.—	—
1964	2,569.000.—	963.000.—	2,009.000.—	—
Össz.:	11,803.900.—	2,278.000.—	9,042.500.—	2,221.800.—

b) Létesítmények felsorolása és általános adataik

Az intézet helyileg Budapest, XII, Kiss János altábornagy u. 40 sz. alatt van. Az épület az 1911—13-as években épült, alagsor + földszint + I —II. emelet, + földszintes tornaterem.

Általános adatok: Hrsz. 7877., telek nagysága: 1884 60/100 kat. hold. Tulajdonosa: A Magyar Állam. (M. M.) Kezelője: Budapesti Tanítóképző Intézet. Az épület közművesített és központi fűtéses.

Az intézethez tartozó udvar 3950 m², gyakorlókertünk nagysága: 2660 m², rajta üvegház (virágház), épült 1956. évben, központi fűtéssel és öntözőberendezéssel.

A főépületben van elhelyezve: az intézeti részleg kb. 300 fő nappali hallgatóval; a gyakorló általánosi iskola 290 fő tanulóval, a kollégium 75 fő hallgatóval, a politechnikai részleg 3 műhely és raktár helyiséggel, a könyvtár. Ugyancsak a főépületben van a sajátkezelésű konyhánk, étteremmel, melynek kapacitása 350 fő.

Az intézet tárgyi és személyi ellátottsága biztosítva van, kár, hogy helyiségileg igen szűken vagyunk.

FÜGGELÉK

Az intézet tanárainak 1959 óta megjelent könyvei, tanulmányai, cikkei

Pedagógiai szakcsoport:

Piry József:

- „Az ismeretterjesztés didaktikai kérdései”. (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés, 1959. 6. sz.)
- „A családi nevelés problémái”. (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1961. 3. sz.)
- „A család és az iskola helyes együttműködésének problémái és a pedagógiai ismeretterjesztés”. (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1961. 2. sz.)
- „A pedagógiai ismeretterjesztés tartalmi és módszertani kérdései”. (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1962.)
- „Tanulmányok a neveléstudomány köréből” c. kiadvány ismertetése. (Köznevelés. 1961. 17. sz.)
- „A tanulók világnézeti nevelése és erkölcsi fejlődése” c. kiadvány ismertetése. Magyar Pedagógiai. 1963. 2. sz.)
- „Didaktika”. Jegyzet a tanítóképző részére. 1964.

Dr. Árpássy Gyula:

- „Iskolaszervezetten” a tanítóképző intézetek számára. (Tankönyvkiadó Budapest, 1962.)
- „Hogyan segíthetik a szülők az iskolareform megvalósítását?” (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1961.)
- „Az Úttörőcsapatok nevelőmunkája). (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés, 1964.)
- „Szemelvények az aktivitás és öntevékenység témaköréből”. (Úttörővezető. 1964.)

dr. Biró Viktorné:

- „A példa, példakép, eszménykép szerepe az erkölcsi nevelésben”. (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1963. 4. sz.)
- „A gyermek becsületességre és igazságszeretetre nevelése”. (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1964. 1. sz.)

Gáspár Kálmánné:

- „A tanulás megkezdésének lélektani feltételei.” (A tanító munkája. 1964. 5. sz.)
- „Mondásválasztás mint személyiségvizsgálat.” (Pszichológiai Szemle. 1964. április.)
- „A tanítói pálya szakmai profilja.” (Pályaválasztási szaktanácsadók részére készült tanulmány. Kiadta a Munkaügyi Minisztérium Módszertani Intézete. (1964.)
- „A negyedikből az ötödikbe a pszichológus szemével.” (A Tanító Munkája. 1965.)

dr. O. Nagy Gáborné:

- „Öröklés, környezet, nevelés.” (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1964. 2. sz.)
- Mesterné—Mezeiné: Követelmény, jutalom, büntetés c. könyv ismertetése. (Pedagógusok Lapja. 1960. január.)
- „Öröklés, környezet, nevelés.” Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1965.)

Kaschinsky Györgyné:

- „Népművelésmélet” c. tankönyvben a kulturpolitikai fejezet. (1960.)
- „A népművelés pszichológiája” c. tankönyvben a tervezés és szervezés pszichológiája c. rész. (1964.)
- „Az I. Országos Felnőttoktatási Konferencia III. sz. referátuma. (Pedagógusok Szakszervezete. 1965.)
- „A népművelés pszichológiája.” Jegyzet a tanítóképzők számára. 1965.)

Komoly Judit:

- „A koedukációról” (Népszabadság, 1959. június)
- „Materialista világnézetre nevelés a pszichológiai oktatásban”. (KPTI kiadvány. 1960)
- „Kovaljov—Mjaszivecs: Az ember pszichológiai sajátosságai II.” c. könyv ismertetése. (Magyar Pszichológiai Szemle. 1961. 3. sz.)
- „A jártasságok, községek és szokások kialakításának szerepe a gyermek fejlődésében.” (Pedagógiai és Pszichológiai Ismeretterjesztés. 1964. 4. sz.)

Vágó Elemér:

- „Falusi élet”. Diafilmsorozat az általános iskola számára. (Iskolai Filmintézet. 1959.)
- „Hogyan neveljük gyermekünket derék emberré?” (A 6—10 éves gyermekek nevelése a családban c. kötet egy fejezete. 1959.)
- „Előkészület hazánk felszabadításának évfordulójára.” (Köznevelés 1960.)
- „Környezetismereti munkafüzet az 1 osztály számára.” (Tankönyvkiadó. 1962.)
- „Környezetismereti munkafüzet a 2 osztály számára.” (Tankönyvkiadó. 1962.)
- „Útmutató az általános iskola összevont 1—3 osztályú tanulócsoporthoz.” (Művelődésügyi Minisztérium. 1958—59.)

2. Marxizmus—leninizmus szakcsoport:

dr. Szőnyi Tibor:

- „Egy kezdeményezés első tapasztalatai.” (Felsőoktatási Szemle. 1963.)
- „A hallgatók aktivitása és tudatossága fokozásának lehetőségei a tanítóképző intézetekben folyó marxizmus—leninizmus oktatásban.” (Gimes Imrénével közösen. Felsőoktatási Szemle. 1964.)
- „Werk und Wir- avagy a félrevezetés magasiskolája.” (Munka. 1965. 1. sz.)
- „Füreinander — miteinander — avagy a félrevezetés magasiskolája.” (A Művelődésügyi Minisztérium Marxizmus—leninizmus Osztályának Tájékoztatója.)

Gimes Imréné:

- „A filozófia oktatás nevelői hatékonyságáról.” (A Művelődésügyi Minisztérium Marxizmus—leninizmus Osztályának tájékoztatója. 1961.)
- „A kommunista erkölcsről.” (A KISZ politikai iskolák tananyaga. 1961.)
- „Módszertani kézikönyv a középiskolák osztályfőnökei számára” c. kötet 6. cikke.

Székely Klára:

- „A fogalomkialakítás módszere a történelemtanításban” c. kiadványban cikk (a MÜM Módszertani intézetének kiadása).
- „Szemléltető rajzok a történelemtanításhoz” c. kötet 2. kiadásának szerkesztése és az anyag egy részének gyűjtése. (A MÜM Módszertani intézetének kiadása.)
- „A történelemtanítók módszertani segédkönyvében cikk és társszerkesztői tevékenység. (A MÜM Módszertani intézetének kiadása.)
- „A tudományos szocializmus oktatásának rendszertani és tantervi problémái a tanítóképző intézetekben.” (A Művelődésügyi Minisztérium Marxizmus—leninizmus Osztályának Tájékoztatója. 1964.)

3. Nyelvi szakcsoport:

dr. Bihari János:

- „Gyakorlóiskolai növendékeink íráskészsége a tanév elején.” (Pedagógiai Szemle. 1962. 596—612 lap.)

- „Adatok a 6—10 éves korú gyermekek íráskészségének fejlődéséhez.” (Pedagógiai Szemle. 1963. 306—319 lap.)
- „Korszerűbb anyanyelvi képzést a gimnáziumban!” (Köznevelés. 1963. 111—112 lap.)
- „Az anyanyelvi tárgyak tanításának módszertana.” (Dr. Hegedüs Ferencnével. Tankönyvkiadó. 1965.)

Magyarfalvi Lajos:

- Orosz nyelvkönyv a tanítóképző intézetek I. évfolyama számára. (dr. Bariska Mihállyal közösen. Tankönyvkiadó.)
- Orosz nyelvkönyv a tanítóképző intézetek II. évfolyama számára. (Dr. Bariska Mihállyal közösen. Tankönyvkiadó.)
- „Egységes társalgási jegyzetek egyetemek és főiskolák számára.
- „Társalgási gyakorlatok.” (Jegyzet a tanító- és óvónőképző intézetek számára. 1963.)
- „A közösségi nevelés néhány tapasztalata a budapesti tanítóképző intézetben.” (Felsőoktatási Szemle. 1962. február.)
- „Könyvismertetés az „Orosz—magyar diáklevelezés” c. könyvről.” (Köznevelés. 1961.)
- „A fordítókészség fejlesztésének tapasztalatai a budapesti tanítóképző intézetben.” (Az orosz nyelvi szakbizottság sokszorosított cikkgyűjteményében jelent meg. 1963.)

Hernádi Sándor:

Könyvek:

- „Magyar nyelvtan” az ált. isk. 5. o. számára. (Szemere Gyulával együtt.)
- „Magyar nyelvtan” az ált. isk. 6. o. számára. (Szemere Gyulával együtt.)
- „Helyesen, szépen magyarul.” (Tankönyvkiadó. 1963.)

Nagyobb cikkek és tanulmányok:

- „Mi megy a színházban, moziban?” (Magyar Nyelvőr. 83. évf. 1. sz.)
- „A jövő szavai — mai szemmel.” (Könyvbarát. 9. évf. 1. sz.)
- „A „melósnyelv”.” (Népművelés. 8. évf. 5. sz.)
- „Az iskola-reform és a helyesírás tanítása.” (Köznevelés. 17. évf. 3. sz.)
- „A reményhez” (Verselemzés.) (Magyartanítás. 4. évf. 2. sz.)
- „Határozottabb írásképelemleket!” (Magyartanítás. 6. évf. 3. sz.)
- „Gyermekül szólni?” (Köznevelés. 19. évf. 2. sz.)
- „A hibázás lélektanáról.” (Magyar Nyelvőr. 87. évf. 3. sz.)
- „A hibázás és dolgozatjavítás lélektanáról.” (A tanítóképző intézetek tudományos közleményei 1. évf..)
- „A készségfejlesztés dialektikája — Helyesírás.” (Köznevelés. 19. évf. 23. sz.)
- „A készségfejlesztés dialektikája — Olvasás.” (Köznevelés. 19. évf. 24. sz.)
- „A készségfejlesztés dialektikája — Fogalmazás.” (Köznevelés. 20. évf. 1. sz.)
- „Irodalmi párhuzamok és ellentétek.” (Magyartanítás. 7. évf. 1. sz.)

Kisebbségi nyelv-művelő cikkek (kb. 100). Megjelentek az Élet és Tudomány, a Köznevelés, a Munka és a Népművelés c. folyóiratokban.

4. Természettudományi szakcsoport:

dr. Ungváry Gyula:

- „Az alsó tagozati matematikaoktatás helyzete és eredményei a végzett kísérletek tükrében.” (Tanítóképző intézetek tudományos közleményei I. kötet 1963.)
- „A szemléletes számtanoktatás hatása az 1—2. osztályos gyermek emlékező és képzelő erejének fejlődésére.” (Tanítóképző intézetek tudományos közleményei II. kötetben. 1964.)
- „A szemléletes számtanoktatás.” (Pedagógiai Szemle. 1964. 7—8. sz.)
- „A tanítási gyakorlatok feladatai a tanítóképző intézetekben.” (Felsőoktatási Szemle. 1964. 11. sz.)
- „A számtantánnak problémái az alsó tagozatban.” (Köznevelés. 1960. 5. sz.)
- „Matematikaoktatás a dolgozók gimnáziumban.” (Köznevelés. 1961. 2. sz.)
- „A számfogalom kialakításának módszere az 1. osztályban.” (Köznevelés. 1961. 3. sz.)

- „Módszertani mozaikok a számtanoktatáshoz.” (Köznevelés. 1963. 1. sz.)
- „Első számtanórák az 1. osztályban.” (A Tanító Munkája. 1964. 8. sz.)
- „A szemléletes matematika oktatás hatása az alkotó gondolkodás kialakítására.” (Köznevelés. 1965. 1. sz.)
- „A számtan-mértan tanításának módszertana.” (Jegyzet.)

dr. Göndöcs László:

- „Az ábrázoló geometria módszertanának néhány kérdése” c. könyv szerzője. (Tankönyvkiadó. 1964.)
- „Az ábrázoló geometria elemeinek tanítása a gimnáziumok I. osztályában.” (A Matematika Tanítása. 1965.)

Tóth Árpádné:

- „Azonos téma — különböző felfogásban.” (A Tanító Munkája. 1965.)
- „A környezetismeret módszertana.” (Tankönyvkiadó. 1965.)

5. Ének-zenei szakcsoport:

dr. Kovács Ferencné:

- „Gimnáziumi énekoktatásunk helyzete a fővárosban.” (Énekoktatás. 1959. 3. sz.)
- „A gyakorlati kiképzés tapasztalatai a Budapesti Tanítóképző Intézetben.” (Vadászy Bélánéval közösen. Énekoktatás. 1960. 6. sz.)
- „A Felsőfokú Tanító- és Óvónőképző Intézetek énekeskönyvéről és módszertanáról.” (Énekoktatás. 1962. 1. sz.)
- „A tanítóképzés ének-zenei feladatai.” (Énekoktatás. 1963. 4. sz.)

Kerecsényi László:

- „Ének és tanításának módszertana a tanítóképző intézetek I., II. és III. évfolyama számára.” (Tankönyvkiadó. 1960/61.)
- „Énekjegyzet az óvónőképző intézetek I. és II. évfolyama számára.” (Tankönyvkiadó. 1959.)
- Az „Ének-zene az óvodában” c. kiadvány társszerzője.
- „Ének, zene a tanítóképző intézetek számára. I–II.” (Tankönyvkiadó.)

Csillag Lászlóné:

- „Kísérleti módszertani jegyzet a Budapesti Tanítóképző Intézet egyes csoportjai részére.” (1963.)
- „Az általános iskolai énektanítás módszertana (1–4. osztály) korszerűsítésének néhány kérdése.” (Pedagógiai Szemle. 1963. 7., 8. sz.)
- „Néhány közismert tény.” (Pedagógiai Szemle. 1964. 3. sz.)
- „Változatok egy témára.” (Pedagógiai Szemle. 1964. 10. sz.)
- „Daltanítás hallás után az összevont osztályokban.” (Szegedi Tanárképző Főisk. Módszertani közleményei. 1962. 4. sz. Vadászy Bélánéval közösen.)
- „Énekóra a IV. osztályban.” (Köznevelés Alsó tagozati melléklet 1. sz. Vadászy Bélánéval közösen.)

Székely Endre zeneszerző:

Pedagógiai művek:

Gyakorlatok és előadói darabok a következő hangszeriskolákban:

Szeszler: Oboa-iskola. (Zeneműkiadó V. 1963.)

Onozó: Kürt-iskola. (Zeneműkiadó V. 1963.)

Hara: Fagott-iskola. (Zeneműkiadó V. 1963.)

Czövek: Zongora-iskola I–II. (Zeneműkiadó V. 1960.)

Szonatina a Magyar Szerzők Zongora-szonatinái c. kötetben. (Zeneműkiadó V. 1963.)

Tömegdalok-kórusművek:

Mártírjainkról. (M. Rádió. 1959.)

Dal a vörös nyakkendőről. (Népművelési Int. 1960.)

Bölcsődal Martos Flóráról. („Énektanítás.” 1961.)

Tanulj pajtás. („Énektanítás”. 1961.)

„Dózsa” — oratórium. (M. Rádió 1961. és Zeneműkiadó. 1962.)

Éjszakai látomás — oratórium. (1965.)

„1917” — tömegdal-kantáta. (1965.)

Szimfónikus művek:

- II. Partita. (Zeneműkiadó V. 1960.)
- Concerto zongorára, vonószerekre és ütőhangszerekre. (1964)
- Meditációk tenorhangra és zenekarra. (Zeneakadémia, 1961.)
- Simfonia Concertante. (Rádió Hilversum. 1964.)
- Concerto 8 szőlőre és zenekarra. (1965.)

Kamarazenei művek:

- I. fúvósötös. (Mills, London. 1960.)
- II. vonósnégyes. (Zeneműkiadó V. 1962.)
- II. rapszódia (brácsára és zong.). (1961.)
- III. vonósnégyes, — kamarazene 8 előadóra. II. zongoraszónáta. (Orsz. Filmharm. 1963—64.)
- „Utolsó töredékek.” (Három József A. dal: Mese a hólyagról, a szalmaszálról és a tüzes szikráról.) (1965.)
- II. Fúvósötös. (Partitúra és szólamok.) (1965.)

Rajz szakos intézeti tanárok:

Pálffy Zoltán:

- „A perspektíva észlelése.” (Tankönyvkiadó. 1959.)
- „Piaget—Inhelder: A gyermek térszemlélete.” (Könyvismertetés a Rajztanítás 1959. 3. számában.)
- Megjegyzések „Sánta László cikkéhez.” (Vitacikk a Rajztanítás 1959. 4. számában.)
- „Válasz egy levélre.” (Cikk a Rajztanítás 1959. 4. számában.)
- „Ujlaki István cikkéhez.” (Vitacikk a Rajztanítás 1960. 1. sz. számában.)
- „Rajztanítás a felsőfokú Tanítóképzőben.” (Cikk a Rajztanítás 1960. 5. számában.)
- „Rajz a kézikönyv az általános iskolák rajzot tanító nevelői számára.” (Könyvismertetés. Pedagógiai Szemle. 1960. 11. sz.)
- „Megjegyzések Pap Irén kísérletéhez.” (Bírálat a Rajztanítás 1961. 3. számában.)
- „A vizírozás befolyása a középiskolás korú tanulók perspektív látására.” (Tanulmány a Rajztanítás 1961. 5. számában.)
- „Érzékszervi-mozgásos tényezők a síklap perspektív rövidülésének észlelésében.” (Tanulmány a Rajztanítás 1962. 2. számában.)
- „Pedagógusközösségeink fejlődésének néhány időszerű kérdése.” (Tanulmány a Pedagógiai Szemle 1962. 12. számában.)
- „A szenomotorika egy specifikus formája az emberré válás folyamatában.” (Tanulmány a Pszichológiai Tanulmányok 1963. évi kötetében. 47—62. oldal.)
- „A perspektív látás tanításának néhány problémája a tanítóképzőben.” (Tanulmány a Tanítóképző intézetek tudományos közleményeinek 1963. évi kötetében. 193—216. oldal.)
- „A pedagógiai vizsgálat fajtái, módszerei a rajzoktatásban.” (Az Orsz. Pedagógiai Intézet továbbképzési brosurája. 1963.)
- „Olvasólevél Veres Péter cikkéről.” (Vitaírás az Új Írás 1963. évi 4. számában. 857—8. old.)
- „Módszertani problémák világnézeti vonatkozásai a Rajztanításban.” (Tanulmány a Tanítóképző intézetek tudományos közleményeinek kötetében. 1964—65.)
- „Rajz a tanítóképző intézetek számára. (Tankönyvkiadó.)
- „Nézzünk szembe megoldatlan problémáinkkal.” (Cikk a Rajztanítás 1965. 1. számában.)
- „A rajztanítás fő feladatai és néhány problémája a tanítóképzőben. (Cikk a Rajztanítás 1965. 2. számában.)

Dr. Lengyel Béláné:

- „Kézimunka.” (Bp. 1960. Magyar Nők Orsz. Tanácsa, Kossuth Kiadó.)
- „Fafaragás.” („Népművészet” sorozat. Bp. 1961. Képzőművészeti Alap.)
- „Hímzések.” („Népművészet” sorozat. Bp. 1961. Képzőművészeti Alap.)
- „Kalocsai népművészet. Pingálás. (Bp. 1963. Népi Iparműv. Tanács. Angol, francia, német, orosz nyelvű kiadásban is.)

- Kézimunka. (Molnár Bélával. Bp. 1963. Magyar Nők Orsz. Tanácsa, Kossuth kiadó.)
- Díszítőművészeti körvezetők kézikönyve. (Bp. 1964. Népművelési Int.)
- Volksornamentik, Volkskunst in Ungarn. (Bp. 1960. Landesrat für Fremdenverkehr c. kiadványában. Francia és orosz nyelven is. 75—98. l.)
- Népművésztünk tizenöt éve. (Népszabadság. 1960. ápr. 12.)
- Népi díszítőművészet a mai környezetben. (Népszabadság. 1961. aug. 13.)
- Díszítőművészeti szakkörök. Játék. (KISZ KB. 1961. 3. sz.)
- A gyermekszakkörök esztétikai nevelési feladatai. (Bp. 1961. Népművelési Int.)
- Társadalom és népművészet. (Bp. 1962. Népművelési Int.)
- A népi díszítőművészetről. (Cikkgyűjtemény befejező tanulmányai. Bp. 1962. Népi Iparművészeti Tanács és Népművelési Int.)
- A népművészet szerepe az esztétikai nevelésben. (Rajztanítás. 1962. 2. sz.)
- A népművészet mestereinek kiállítása. (Népszabadság. 1963. szept. 10.)
- A hagyománykincs továbbfejlesztéséért. (Népszabadság. 1964. márc. 14.)
- Hagyománykincs és élő népművészet. (Rajztanítás. 1964. 3. sz.)
- Mesterkiállítás. (Népszabadság. 1964. szept. 11.)
- Balásy Gyula, a „Népművészet mestere.” (Népművészet—Háziipar. 1964. 9. sz.)
- Kalocsai népművészet. (A szép otthon. 1964. 3. sz.)
- Kalocsai népművészet. (Diafilm-sorozat a népi díszítőművészet legszebb alkotásaihoz kísértő szöveggel. Népi Iparműv. Tanácsa. 1964.)
- Kovácsné Király Ilus művészete. (Népművészet—Háziipar. 1965.)
- Mai román iparművészet. (Népszabadság. 1965.)
- Emlékezés egy kiváló népművészre — Szelek Dénesre. (Népművészet—Háziipar. 1965.)
- Népi iparművészet a budapesti nemzetközi vásáron. (Népművészet—Háziipar. 1965.)
- Kálmán István művészete. (Népművészet—Háziipar. 1965.)

7. Testnevelő tanárok:

Sziji Zoltán:

- „Testnevelés a tanítóképző intézetek számára. (Tankönyvkiadó. 1960.)
- „Kézikönyv az általános iskolák testnevelést tanító nevelői számára V—VI. osztály. (Tankönyvkiadó. 1961.)
- „Testnevelési kézikönyv a középiskolai tanárok számára (a fiú osztályok részére).” (Tankönyvkiadó. 1963.)
- „Gimnasztika az általános iskola I—VIII. o. számára.” (Orsz. Pedagógiai Intézet. 1963.)
- Segédanyag az általános iskola 1—4. osztályában testnevelést tanító nevelők számára” (Orsz. Pedagógiai Intézet 1936.)
- Képes módszertan. (Sport és tudomány. V. évf. 11. sz.)

8. Gyakorlati foglalkozás módszertanát és műhelygyakorlatokat oktató tanárok:

Palotás József:

- Kézimunka és műhelygyakorlatok jegyzete a tanítóképző intézetek számára. (1960.)
- Úttörőpróbák modellezésből. (1961.)

Vass Gyula:

- „Útmutató az általános iskolák részére az osztályfőnöki nevelőmunkában.” (Tankönyvkiadó. 1960.)
- Segédkönyv az osztályfőnöki munkához az általános iskolák nevelői számára. (Szerkesztés.) (Tankönyvkiadó. 1961.)

9. A gyakorló iskola tantestülete:

Szabó Anna:

„Egyetértésben és egységesen.” (A Tanító Munkája. 1963. nov. sz.)

dr. Hegedüs Ferencné:

- „Önálló feladatok.” (Köznevelés alsó tagozati melléklete 1962. 15. sz.)
- „Az általános iskolák 4. osztályának magyar nyelvtan- és helyesíráskönyve. (Fellner Lászlóval közösen. 1964.)

- „Az anyanyelvi tárgyak tanításának módszertana.” (Tankönyvkiadó. 1965. (Dr. Bihari Jánossal.)
- „Édes anyanyelvünk” nyelvtan-helyesírás tankönyv 4. o. részére. (Tankönyvkiadó. 1964. Jugoszláv kiadásban is megjelent 1965-ben.)

Réczey Miklósné:

- „A forradalom fogalmának megértetése az általános iskola 3. osztályában.” (Köznevelés alsó tagozati melléklete. 1959. dec.)
- „Küzdelem az ékezethibák ellen.” (Köznevelés alsó tagozati melléklete. 1961. január.)
- „Az évszakok megfigyelése az 1. osztályban.” Köznevelés alsó tagozati melléklete. 1961. január.)
- „Hozzászólás Farkas Béla szakfelügyelő írásbeli szorzásról szóló vitájához. (Köznevelés alsó tagozati mellékl. 1962. júl.)
- „Önálló foglalkozások tervezése az összevont 1—3. osztályban.” (Köznevelés alsó tagozati melléklete. 1963. január.)
- „A készségfejlesztő gyakorlásról.” (A Tanító Munkája. 1963. okt.)
- „A gyakorlati foglalkozás tanítása az általános iskola 1—4. osztályában.” (Könyvismertetés. A Tanító Munkája. 1964. ápr.)
- „Rajzolja a nagytáblára.” (A Tanító Munkája. 1964. dec.)
- Az általános iskola 3. osztályos nyelvtan- és helyesíráskönyve. (Varga Gyulával közösen. Tankönyvkiadó. 1964.)

Pálfi Dezsőné:

- „Az iskolai és házi füzetekről.” (Köznevelés alsó tagozati mellékl. 1960. 2. sz.)
- „Gyakorlati foglalkozás tanfolyam Pest megyében.” (A Tanító Munkája 1964. február.)
- „Április 4.” Vers feldolgozás a 3. osztályban. (A Tanító Munkája. 1964. március.)
- „Az írástanítás sajátos vonásai a 3. és 4. osztályban.” (A Tanító Munkája 1964. november.)
- „Koncentráció a környezetismerettel olvasásórákon.” (A Tanító Munkája 1964. december.)
- „Olvasásóra a 3. osztályban.” (Május elsejével foglalkozó olvasmányok gyakorlása.) (A Tanító Munkája. 1965. április.)

Molnár Jánosné:

- „Nyelvtan gyakorlóóra 3. osztályban. (Köznevelés alsó tagozati melléklete. 1960. 1. sz.)
- „Honfoglalás Pusztaszeren — olvasásóra a 4. osztályban felszabadulásunkról.” (A Tanító Munkája. 1964. 3. sz.)

Fekete Tiborné:

- „A ragos mutató névmások helyesírásának gyakorlása.” (A Tanító Munkája. 1964. 9. sz.)
- „Fogalmazásjavító órán a 4. osztályban.” (A Tanító Munkája. 1964. 11. sz.)

Dr. Csáthy Ferencné:

- „A miskolci csata.” (Köznevelés. 1960. 5. sz.)

Jáky Lászlóné:

- „A testi nevelésről az 1. osztályban.” (Az Orsz. Pedagógiai Int. megbízásából.)
- „Az óvoda és iskola kapcsolata.” (Az Orsz. Pedagógiai Int. megbízása.)
- „Az egyén beállása a közösségbe. Óvodás és nem óvodás gyermekek az 1. osztályban.” (Az Orsz. Pedagógiai Int. megbízásából.)

Beleznay Gézné Juhász Erika 1959—65 között kiállított festményei:

- Egressy Klub: Pedagógus Képzőművésznők csoportkiállítása. 1960. (8 kép.)
- Műcsarnok: Képzőművésznők kiállítása. 1960. (1 kép.)
- Műcsarnok: Boldog gyermekévek. (Uttörő kiállítás 1961. 1 kép.)
- Egressy Klub: Kiállítás a Pedagógus Szaksz. VII. Kongresszusának tiszteletére. (1963. 3 kép.)
- Egressy Klub: Önálló kiállítás 55 képpel. (1964.)
- A festő rajztanárok 1965. február 6-án a MÉMOSZ-ban rendezett kiállításán 3 kép.
- Hazafias Népfrent és XIV. ker. Tanács: a felszabadulás tiszteletére rendezett kiállításán 4 kép.

